

NATIONAAL SPORTCENTRUM PAPENDAL

OLYMPIC TRAINING CENTER

MASTERPLAN

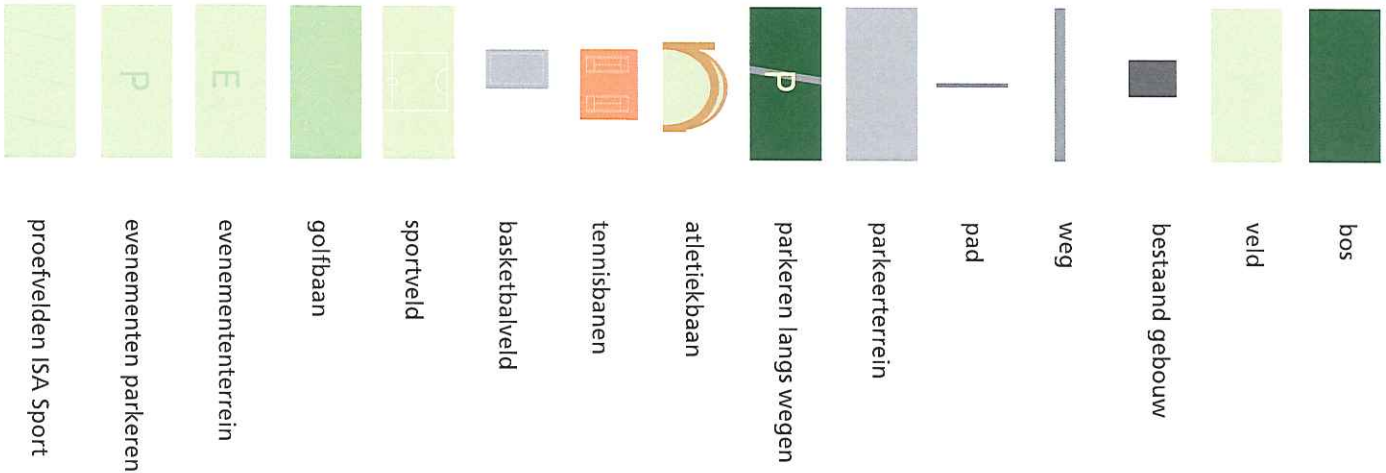

NATIONAAL SPORTCENTRUM PAPENDAL

MASTERPLAN

OLYMPIC TRAINING CENTER

versie 25 april 2005

Nationaal Sport Centrum Papendal anno 2005

Inhoud

	Inleiding	6
1	Achtergronden	8
1.1	Ligging	10
1.2	Ontwikkeling	12
1.3	Beleid	14
2	Programma	20
2.1.	Revitalisering Papendal	22
2.2	Olympic Training Center	23
2.3	Buizensport en andere activiteiten	27
2.4	Sloop en nieuwbouw	29
3	Plan	32
3.1	Ruimtelijke onderbouwing	34
3.2	Masterplan in hoofdlijnen	36
3.3	Olympic Training Center	40
3.4	Buizensport en andere activiteiten	40
3.5	Fasering en flexibiliteit	42
3.6	Verkeer en parkeren	44
3.7	Beeldkwaliteit	46
4	Ecologie, milieu en andere aspecten	52
4.1	Ecologie	54
4.2	Milieu	58
4.3	Geluid	61
4.4	Veiligheid	61
4.5	Waterhuishouding	62
4.6	Archeologie	62
5	Economische uitvoerbaarheid	64
6	Bijdrage structurele werkgelegenheid	65
7	Overleg	66
	Bronnen en onderzoeken	67

Inleiding

Aanleiding Het laatste decennium neemt de aandacht voor sport toe. Dit hangt onder andere samen met het stijgende aantal topprestaties van Nederlandse atleten. Het Nationaal Sport Centrum Papendal in de bossen op de Veluwe nabij Arnhem fungeert al sinds jaar en dag als een gerenommeerd trainingscentrum met de topsport als gangmaker. Tevens dient het centrum als uitvalsbasis van de sportkoepel NOC*NSF.

Op Papendal hebben sporters temidden van de natuur de beschikking over faciliteiten als sportgebouwen, openluchtsportvoorzieningen en verblijfsaccommodaties. Ook kent Papendal medische sportvoorzieningen en inspanningsfysiologische begeleiding. Op het Nationaal Sport Centrum wordt sportbeleid uitgesteld, tevens worden er sportkennis en trainingsprogramma's ontwikkeld. De huidige accommodaties op Papendal sluiten niet aan bij het voor het leveren van topprestaties en voor talentontwikkeling vereiste voorzieningenniveau. Daarom ontwikkelt het NOC*NSF plannen om het terrein grondig te revitaliseren.

Doelen De revitalisering is er ondermeer op gericht om op Papendal een Olympic Training Center tot stand te brengen, een omgeving waarin talenten zich kunnen ontwikkelen en topsporters zich kunnen voorbereiden op het leveren van topprestaties. Het centrum zal vier samenhangende projecten omvatten: het Innovatieve Sportcomplex, het Kenniscentrum Sport & Innovatie, een alliantie met Onderwijs en het Hotel- en Congrescentrum.

De ontwikkeling van het Olympic Training Center brengt met zich mee dat er enerzijds gebouwen en voorzieningen worden aangepast of verdwijnen, anderzijds komen er nieuwe gebouwen en voorzieningen bij. De voor-

waarden om Papendal uit te laten groeien tot Olympic Training Center zijn volop aanwezig. De centrale ligging in het land, het prachtige groene decor alsmede de al aanwezige voorzieningen maken de locatie er uitermate geschikt voor.

De ontwikkeling van Papendal tot Olympic Training Center wordt aangegrepen om het hele terrein op een aantal punten duidelijker te structureren. Voor zowel het landschap als de architectuur wordt een hoge kwaliteit nagestreefd.

Plan Het masterplan Nationaal Sportcentrum Papendal biedt een integraal kader voor de verschillende ruimtelijke ontwikkelingen die in de komende jaren op het sportcomplex gaan plaatsvinden. Landschappelijk wordt het gebied straks in verschillende zones verdeeld. In het zuiden en in de randen van het terrein krijgt de natuur aanzienlijk meer ruimte; hieruit wordt een aantal activiteiten teruggetrokken. In het noorden concentreert de bebouwing zich tot een samenhangend complex. Vanuit hier kan de gebruiker genieten van de prachtige ligging op de flanken van het Veluwemassief. De herinrichting wordt tevens aangegrepen om de ondoorzichtige verkeersstructuur en de parkeeropzet van het terrein te verbeteren. Het masterplan is zo opgezet dat de revitalisering goed te faseren is.

Status Het masterplan vormt de leidraad waarbinnen de revitalisering van het sportcomplex gerealiseerd wordt. De plankaarten schetsen het kader voor de ontwikkeling van de gebouwenensembles, voor het traceren van de wegen en paden, de situering van de parkeervelden alsmede de inrichting van het landschap. Het masterplan werkt naar twee kanten. Voor het

NOC*NSF stuurt het plan de ruimtelijke herontwikkeling van het sportcentrum, voor met name de gemeentelijke autoriteiten vormt het plan het kader om deelplannen aan te toetsen. Het masterplan is zo opgezet dat bin- nen de hoofdopzet, die hard is, de nodige flexibiliteit is ingebouwd.

turele werkgelegenheid en tot slot het overleg dat met alle betrokken instanties heeft plaatsgevonden om dit masterplan breed gedragen en goedgekeurd te krijgen.

Bijlagen De afgelopen jaren is in opdracht van NOC*NSF een serie onderzoeken verricht die mede ten grondslag liggen aan dit Masterplan. De studies zijn opgenomen in de lijst met bronnen en onderzoeken achterin dit boekje. Ze dienen als aparte bijlagen bij dit masterplan gezien te worden.

Leeswijzer Het eerste hoofdstuk schetst de ontwikke- ling van Papendal door de tijd. Vervolgens wordt inge- gaan op het beleidskader: wat zeggen het rijk, de provin- cie en de gemeente over dit gebied?

In hoofdstuk 2 wordt het programma voor het Olympic Training Center uit de doeken gedaan, de sloop, uitbrei- dingen en nieuwbouw passeren de revue. In het derde hoofdstuk worden de revitaliseringsplannen ruimtelijk onderbouwd.

Het vierde hoofdstuk vormt de kern van dit boekje. Hier worden de hoofdlijnen voor het landschap, de steden- bouwkundige opzet en de verkeersstructuur uitgezet. Ook de fasering van de revitalisering komt aan de orde. Een aparte paragraaf schetst de criteria met betrekking tot de beeldkwaliteit van het complex.

In het voorlaatste hoofdstuk komen diverse deelaspecten, zoals de ecologie en het milieu, aan bod.

De laatste hoofdstukjes behandelen achtereenvolgens de economische en financiële uitvoerbaarheid van de plan- nen, de bijdrage die Papendal kan leveren aan de struc-

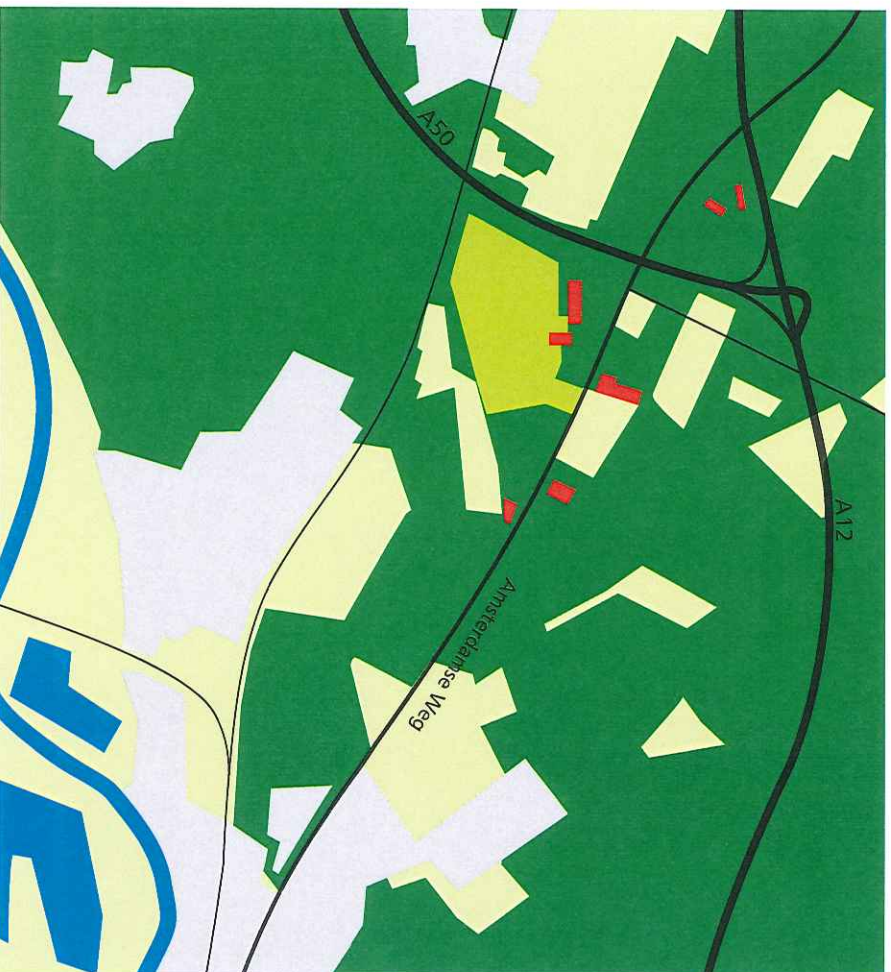
1 Achtergrond

1.1 Ligging

Nationaal Sport Centrum Papendal ligt op naar het zuiden aflopende hellingen van de Veluwe. Het door bossen omgeven complex is uitstekend bereikbaar: aan de Amsterdamse Weg, vlakbij de A12-afritten nabij Knooppunt Grijsoord dat de A50 met de A12 verbindt.

Het terrein heeft de entree bij het van der Valk Motel West-End. Van daar slingert de weg door het bos naar het Hotel en Congressentrum en de Edese Golfclub. Een noordzuid georiënteerde zijweg van de entreeweg leidt naar het hoofdkantoor van NOC*NSF alsmede naar diverse sportgebouwen en buitensportvoorzieningen. Aan de zuidzijde wordt het terrein begrensd door het spoor van Utrecht naar Arnhem.

De aan de noordrand van het Nationaal Sport Centrum

Papendal voegt zich in profiel Amsterdamseweg

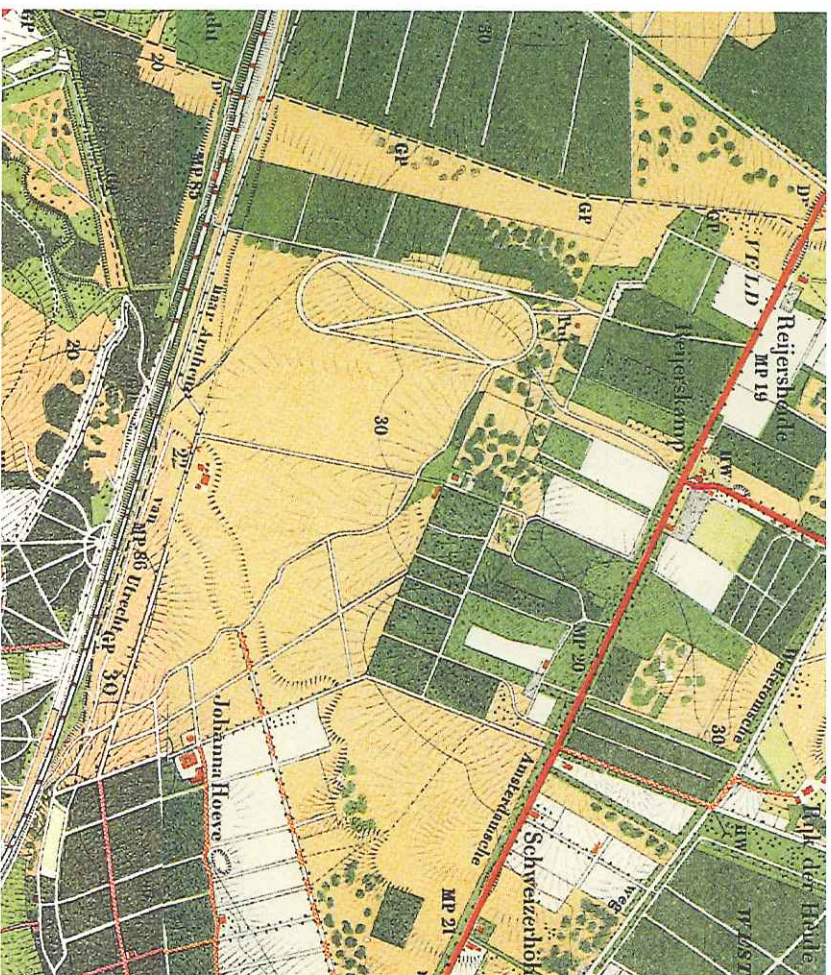
gelegen gebouwen voegen zich goed in het profiel van de Amsterdamse Weg. Langs beide kanten van de lange door bossen omgeven invalsweg van Arnhem liggen heren der gebouwencomplexen en voorzieningen in de bossen verscholen.

1.2 Ontwikkeling

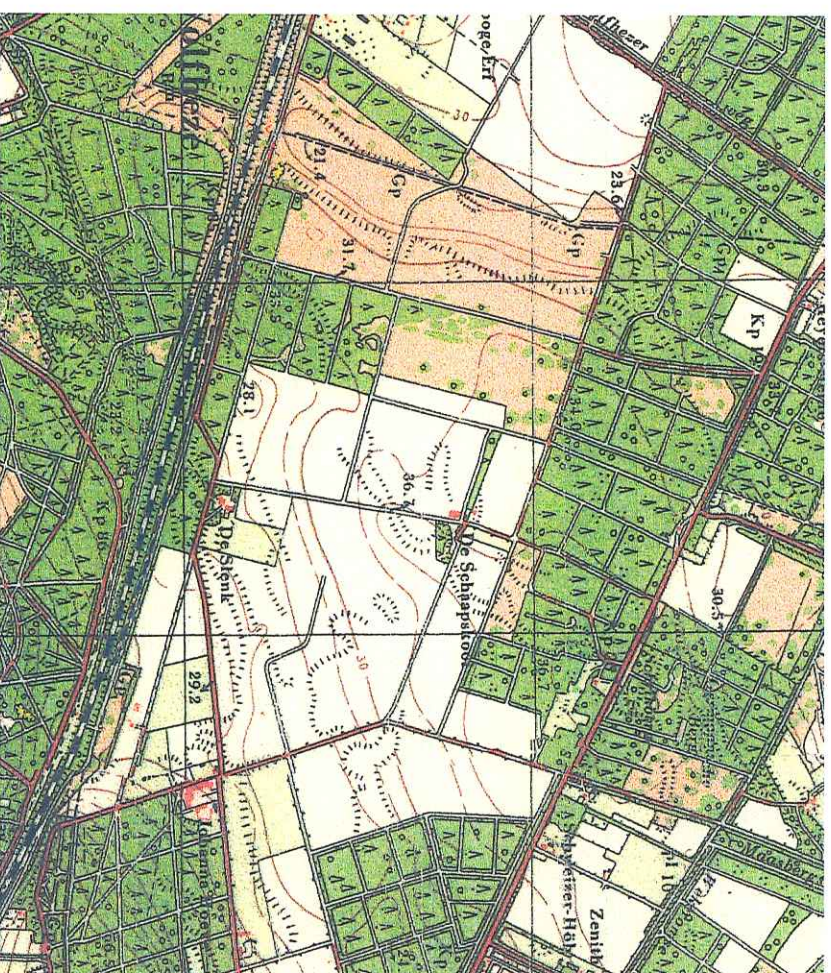
Het idee voor de stichting van een Nationaal Sport Centrum werd in 1959 tijdens de oprichtingsvergadering van de Nederlandse Sport Federatie geboren. Met als belangrijkste argument dat de aanhoudende en onstuitbare groei van de sport in Nederland in de jaren na de oorlog een dergelijk project welhaast tot een nationale noodzakelijkheid maakte. In 1963 kon de NSF een terrein van ruim 93 hectare van de gemeente Arnhem kopen, in 1965 werd dat tot 123 hectare uitgebreid.

Van heide tot landbouwenclave Oude kaarten tonen de veranderingen die het terrein de afgelopen eeuw heeft ondergaan. Aan het begin van de vorige eeuw bestond het gebied tussen de Amsterdamse Weg en de spoorlijn grotendeels uit heide. In het noorden liggen dan al bossen. In de jaren vijftig is deze heide ontgonnen tot landbouwgebied, met weides in het zuiden rondom boerderij De Slenk en akkers op de hoger gelegen gronden. Ook de zuidrand van het terrein is dan bebost. Op de plek waar nu de dienstwoning staat zien we nog een schaapskooi.

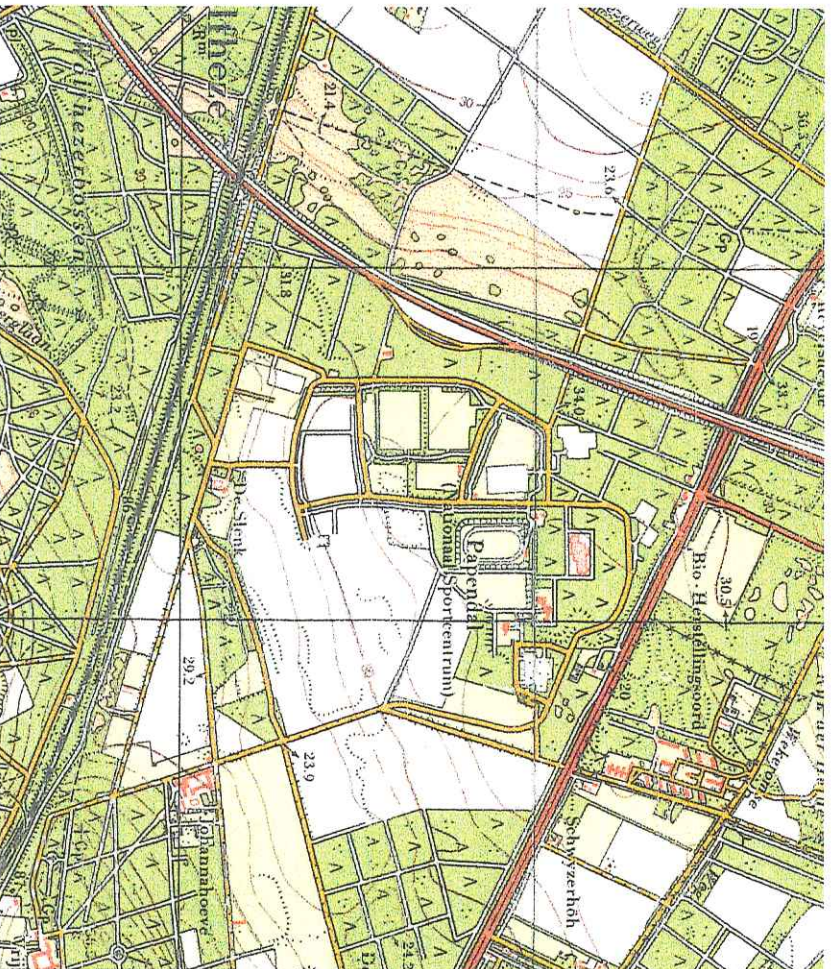
De eerste aanleg Op de kaart van het begin van de jaren '70 worden de contouren van het huidige Papendal al duidelijk. De snelweg A50 is voor de helft af. Gezien de beperkte financiële middelen was na de verwerving van het terrein besloten om het sportcentrum fasegewijs

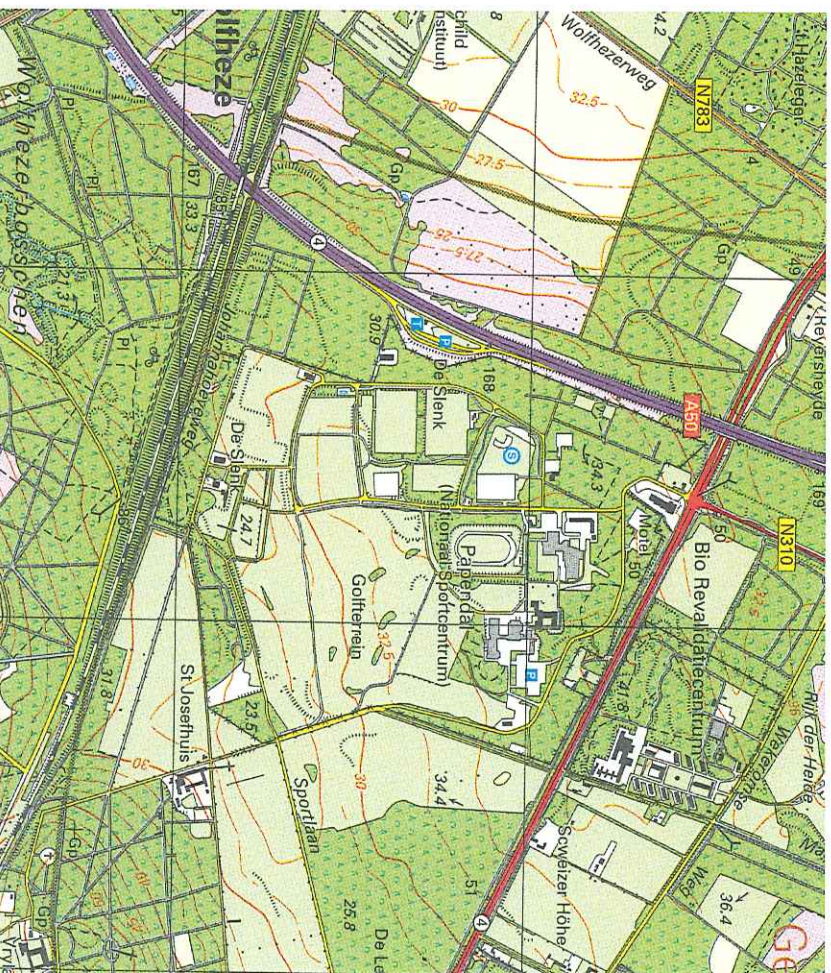
1905 Noorden bebost, uitgestrekte heidevelden tot aan spoorlijn.

1957 Strook langs spoor bebost, heide grotendeels in akkers omgezet.

1972 Papendal als gebouwenensemble in noordrand, complex via Sportlaan vanuit oosten ontsloten. Aanleg snelweg.

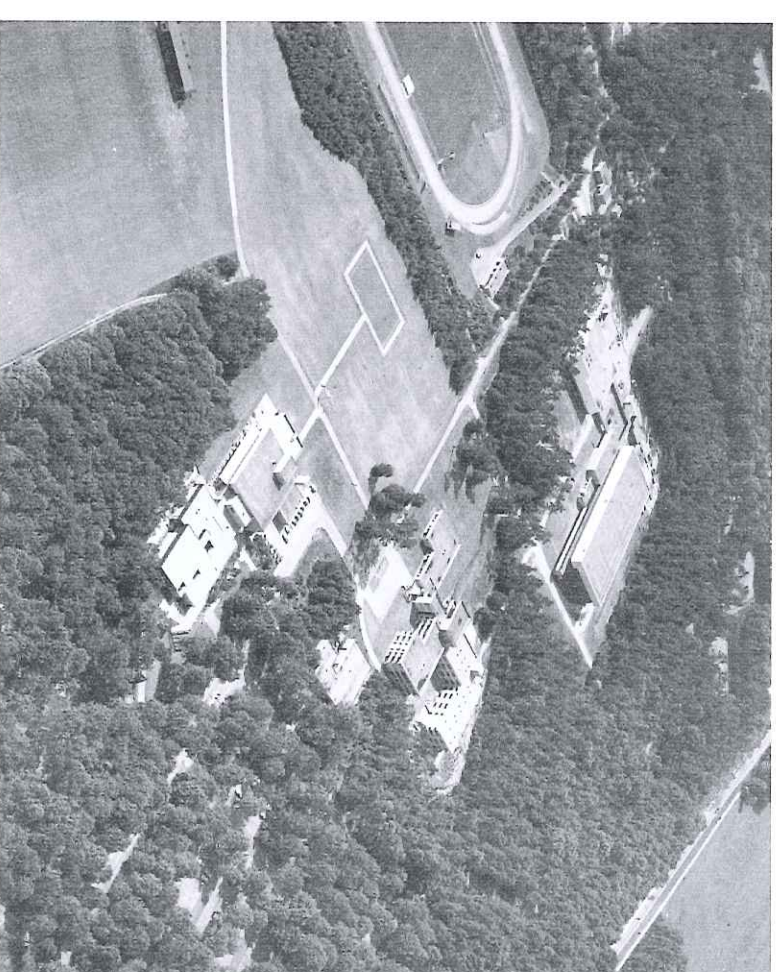

2005 Entree Papendal naar Amsterdamseweg verplaatst, onduidelijke ontsluitingsstructuur. Golfbaan op voormalige akkers.

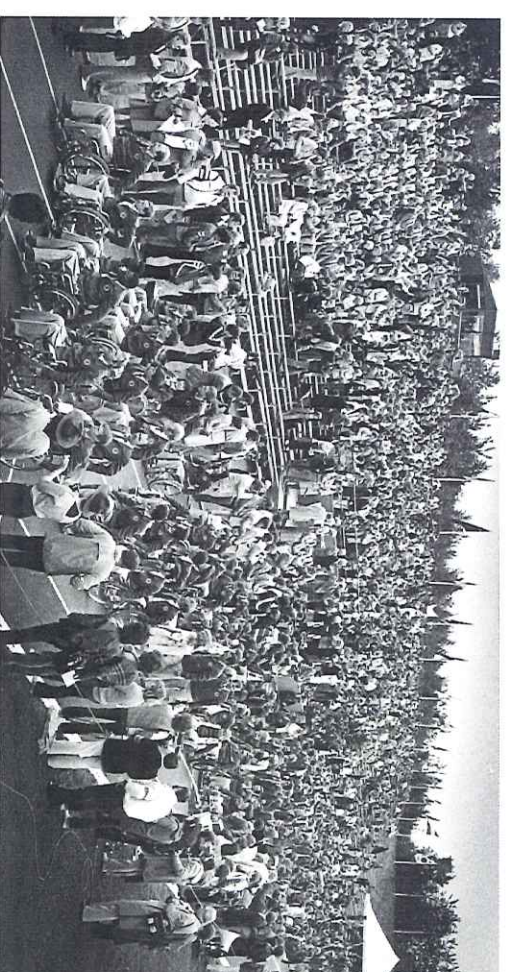
te ontwikkelen. In de tweede helft van de jaren '60 werd aan de hand van plannen van onder andere de Grontmij begonnen met de aanleg van sportvelden, wegen en paden. Papendal kon worden bereikt via wegen aan de oostzijde van het terrein; de entree tot het sportcentrum lag daarmee feitelijk bij de Leeren Doedel aan de Dreijensche Weg.

Het Amsterdamse architectenbureau de Vlaming, Salm en Fennis ontwierp de eerste gebouwen. Het complex, dat ondermeer een hoofdgebouw, een hotel en een sporthal kende, kreeg een paviljoenachtige opzet. De in beton uitgevoerde gebouwen werden los van elkaar in een noordzuid stramen op uit de bossen gehakte open ruimtes geplaatst. De paviljoens en sportvelden werden middels insteken vanaf de buitenom gelegen Papendallaan bereikt. De gebouwen omkransten een langgerekt veld dat uitzicht bood op de bossen in het zuiden. De open ruimte vormde het centrum van Papendal; bij belangrijke wedstrijden en evenementen werden hier de vlaggen gehesen. De sportvelden zijn in hetzelfde noord-zuid stramen op terrassen in de hellingen geprojecteerd. De atletiekbaan werd ingegraven, waardoor deze een luwe ligging kreeg. De buitensport werd door nieuwe bosstroken omgeven. In het prille begin vestigden ook de sportgeneeskunde en een laboratorium voor sportvelden en sportvloeren zich op Papendal. De voormalige boerderij De Slenk werd kampeerboerderij.

Het vervolg Nog verschillende malen beleefde het Sportcentrum uitbreidingen. Maar pas nadat in 1980 de Paralympics op het terrein waren georganiseerd. Door dat evenement werd de toegang naar de kruising bij West-End verplaatst. Daarmee verdween het heldere

Tot begin jaren '90: paviljoens rondom centrale veld

Opening Paralympics van 1980 op Nationaal Sport Centrum Papendal

NOC*NSF temidden van grove dennen en eiken

NISB

Hoofdentree Hotel- en Congressentrum

Atletiekbaan

Achter de congreshal

Gemengd bos nabij sporthal

Training Vitesse

Vergezicht naar zuidelijke bostrand

Edese Golfclub

beeld van één enkele weg die alle gebouwen en voorzieningen ontsluit. Daarvoor in de plaats kwam de tot op de dag van vandaag verwarrende T-splitsing, enkele honderden meters na de ingang, waar veel terreinbezoekers niet goed weten hoe verder te gaan.

Begin jaren '80 werden het hotel en het hoofdgebouw in omvang verdubbeld. Het hoofdgebouw ontwikkelde zich steeds meer tot conferentiecentrum.

Eind jaren '80 vestigde het hoofdkantoor van NOC*NSF zich op Papendal. Begin jaren '90 werd het hoofdbouw opnieuw uitgebreid. De nieuwe conferentiezalen en een extra hotel werden met de oudbouw verbonden. Daarmee werd de paviljoenachtige opzet verlaten. Het veld dat tot dan toe het hart van Papendal vormde werd achterkant.

In de tussentijd werden de akkers van de landbouwenclave ten zuiden en oosten van het gebouwencomplex omgezet in de golfbaan van de Edese Golfclub. Aan het begin van deze eeuw is Vitesse medegebruiker van Papendal geworden; de voetbalclub opereert vanuit De Slenk aan de zuidzijde van het terrein.

1.3 Beleid

In het overheidsbeleid komen we het Nationaal Sport Centrum Papendal op verschillende manieren tegen. In de eerste plaats doordat de overheid topsport ondersteunt. Verder vanwege de bijzondere ligging van Papendal op de flanken van de Veluwe, een groot nationaal natuurgebied in wording. Hierdoor heeft het Nationaal Sport Centrum in sterke mate te maken met ruimtelijke ordeningsbeleid. Nieuwe ontwikkelingen op de Veluwe worden op een goudschaaltje gewogen.

Deze paragraaf handelt daarom met name over de beleidsvoornemens voor de Veluwe, van zowel het rijk, de provincie Gelderland als de gemeente Arnhem.

De verschillende beleidsdocumenten overziend moet geconcludeerd worden dat gezien de toenemende verstedelijking de ontwikkeling van voldoende sportvoorzieningen en recreatieaanbod van groot belang is. De overheid erkent de betekenis van topsportprestaties en talentontwikkeling op het gebied van sport voor de samenleving. Goed presterende topsport stimuleert tevens de breedtesport. De revitalisering van Papendal kan een impuls geven aan het door de nationale overheid onderschreven streven om voor de Nederlandse sport op mondiaal niveau een top-10 positie te bereiken.

Uit de diverse beleidsstukken wordt duidelijk dat Papendal een Nationaal Sport Centrum met een lokale en regionale functies is en dat moet blijven; gebouwen en voorzieningen voor andere dan sportgerelateerde doeleinden zijn op dit terrein niet gewenst.

Praktisch alle beleidsnota's op het gebied van de ruimtelijke ordening zetten voor de Veluwe in op een groot nationaal natuurgebied. Voor Papendal brengt dat beperkingen met zich mee, maar het gegeven biedt ook kansen. In lijn met de globale plannen in de verschillende documenten ligt het voor de hand om in het zuiden van Papendal de activiteiten te beperken; hier staat een ecologische verbindingsszone met de bovenloop van het Heelsumse Beekdal gepland. Alle gebouwen zouden nabij de hoofdentree, aan de noordzijde van het terrein, geconcentreerd moeten worden. Eventuele negatieve effecten op flora en fauna dienen elders op het terrein te worden gecompenseerd.

Volksgezondheid, Welzijn en Sport De rijksoverheid levert een bijdrage aan de bevordering van topsport en breedtesport. Op topsportgebied doet het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport dit bijvoorbeeld door de maatschappelijke positie van (aankomende) topsporters en van het topsportklimaat te versterken. Daarnaast voert het Ministerie van VWS een actief beleid om grote sportevenementen naar Nederland te halen en daarvoor geschikte sportaccommodaties in te richten. Ter verwezenlijking van de ambitie om Nederland bij de eerste tien landen van de internationale sportwereld te krijgen draagt de rijksoverheid bij in de kosten in het herkennen en ontwikkelen van jong sporttalent. Op breedtesportgebied is het Ministerie van VWS in 2000 met de breedtesportimpuls begonnen. Het ministerie zet hiermee gemeenten, sportbonden en provincies aan tot een actiever sportbeleid. De breedtesportimpuls stimuleert de inzet van sport bij het oplossen van maatschappelijke problemen. Voorbeelden zijn speciale sportprogramma's voor ouderen en gehandicapten, of de ondersteuning van de lokale sportvereniging bij ledenwerving en de professionalisering van vrijwilligers. Als vervolg hierop is VWS in 2005 de BOS-impuls gestart. Gemeenten die samen met buurt-, onderwijs- en sportorganisaties sportieve activiteiten organiseren voor (kwetsbare) jongeren kunnen hiervoor een financiële bijdrage krijgen.

Nota Ruimte In deze rijksbeleidsnota, die in 2005 in de Tweede Kamer behandeld wordt, worden vier algemene doelen geformuleerd: versterking van de internationale concurrentiepositie van Nederland, bevordering van krachtige steden en een vitaal platteland, borging en ontwikkeling van belangrijke nationale en internationale ruimtelijke waarden en borging van de veiligheid. Meer

specifiek voor steden en netwerken staan de volgende beleidsdoelen centraal: ontwikkeling van nationale stedelijke netwerken en stedelijke centra, versterking van de economische kerngebieden, verbetering van de bereikbaarheid, verbetering van de leefbaarheid en sociaal-economische positie van steden, bereikbare en toegankelijke recreatievoorzieningen in en rond de steden, behoud en versterking van de variatie tussen stad en land, afstemming van verstedelijking en economie met de waterhuishouding en waarborging van milieukwaliteit en veiligheid. Hiermee komt de nadruk meer dan in de Vijfde Nota te liggen op economische ontwikkeling. Weliswaar ligt de nadruk op verstedelijking, maar er moet ook ruimte zijn voor water, natuur, landschap, recreatie, sport en landbouw.

De nota Ruimte gaat uit van het motto 'decentraal wat kan, centraal wat moet'. Gebiedsgerichte, integrale ontwikkeling waarin alle betrokkenen participeren wordt ondersteund. Hiermee wordt meer verantwoordelijkheid bij de provincie en gemeenten gelegd.

Met betrekking tot de ontwikkeling van sportterreinen is in de Nota Ruimte aangegeven dat in het algemeen de kwantitatieve en kwalitatieve tekorten per saldo zijn genomen. Aanbod van voldoende ontspanningsmogelijkheden is volgens de Nota Ruimte belangrijk, onder andere voor de leefbaarheid, het welzijn en de gezondheid van de bewoners van ons land en zelfs voor de economie. Van belang is dat provincies en gemeenten voldoende ruimte voor parken, groengebieden, sportterreinen en recreatiemogelijkheden in en om de stad reserveren.

Ecologische hoofdstructuur Rijk, provincies en gemeenten zijn verantwoordelijk voor de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de aanwezige

bijzondere waarden en kenmerken in Vogel- en Habitatrichtlijngebieden, de Natuurbeschermingswetgebieden en de ecologische hoofdstructuur. Het rijk faciliteert hierbij de provincies met wetgeving, regelgeving en de inzet van deskundigheid. Het rijk ziet er op toe dat provincies en gemeenten in deze hun verantwoordelijkheid nemen. De huidige ecologische hoofdstructuur is te versnipperd en onvoldoende samenhangend om als robuust systeem te kunnen functioneren. Om de ruimtelijke samenhang van de genoemde structuur op nationaal en internationaal niveau te verbeteren, realiseert het rijk samen met de provincies een aantal robuuste verbindingen. Het zuiden van het Nationale Sport Centrum valt binnen zo'n robuuste verbinding.

Papendal ligt in een gebied waar het 'nee, tenzij-regime' van kracht is. Nieuwe plannen, projecten of handelingen zijn hier niet toegestaan indien deze de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten, tenzij er geen reële alternatieven zijn én er sprake is van redenen van groot openbaar belang. Voor ingrepen die aantoonbaar aan de criteria voldoen geldt dat de schade zoveel mogelijk moet worden beperkt door mitigerende maatregelen. Resterende schade dient te worden gecompenseerd. Om te kunnen bepalen of de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied significant worden aangetast, moet de initiatiefnemer onderzoek verrichten naar de gevolgen voor de flora en fauna.

Om op gebiedsniveau een 'nee, tenzij-afweging' te maken, dient een combinatie van projecten te worden ontwikkeld die mede ten doel hebben de kwaliteit en/of kwantiteit van het de ecologische hoofdstructuur te verbeteren. De projecten dienen dan in één ruimtelijke visie en in onderlinge samenhang te worden gepresenteerd, waarbij een schriftelijke waarborg bestaat voor de reali-

satie van de projecten. Over de gebiedsvisie en de toe te voegen kwaliteit/quantiteit is overeenstemming met het rijk nodig.

Structuurschema Groene Ruimte Papendal valt volgens het structuurschema onder de noemer Natuurkernen. Het kabinet richt het beleid voor het versterken van de ruimtelijke samenhang op de grote eenheden en de robuuste verbindingen als de Ecologische Hoofdstructuur. Het beleid tot 2010 is er op gericht om de milieukwaliteit te verbeteren, in het landelijke gebied wordt ingezet op de versterking van de natuurkernen van de ecologische hoofdstructuur.

Kwaliteitsimpuls Veluwe De ministeries van Volks-huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu, Defensie en Landbouw, Natuur en Visserij hebben in 2000 met de provincie Gelderland de intentieverklaring Kwaliteitsimpuls Veluwe getekend. Daardoor bestaat over de inhoudelijke opgaven voor het grootste deel overeenstemming. Relevant voor Papendal zijn de volgende beleidspunten: het ontwikkelen van de Veluwe tot ecologische mainport, het versterken van de landschappelijke en cultuurhistorische belevingswaarde.

Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn Papendal is gesitueerd in de speciale beschermingszone Veluwe. Hiervoor is zowel de Europese Vogelrichtlijn als de Habitatrichtlijn van kracht. In speciale beschermingszones dient de overheid ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de natuurlijke habitatten en de habitatten van soorten in de speciale beschermingszones niet verslechtert. Tevens mag er geen verstoring optreden voor de soorten waarvoor zones zijn aangewezen. Voor elk plan of project dat niet direct

verband houdt met of nodig is voor het beheer van het gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een dergelijk gebied, worden de gevolgen voor het gebied beoordeeld. Bevoegde nationale instanties geven slechts toestemming voor het plan of project nadat zij de zekerheid hebben verkregen dat de natuurwaarden van het gebied niet worden aangetast. In dergelijke gevallen moeten tevens inspraakmogelijkheden zijn geboden.

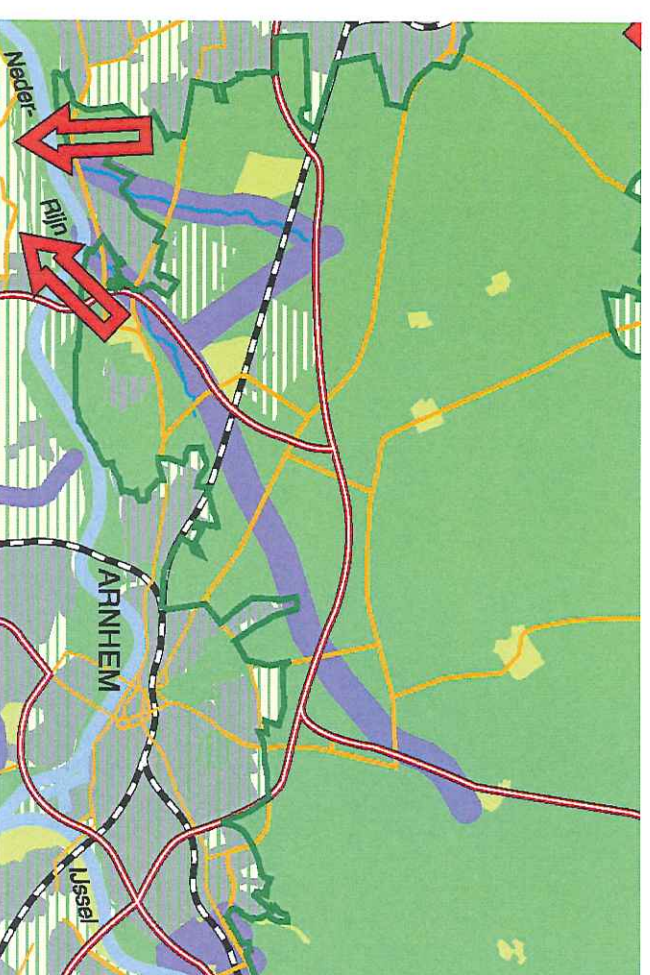
Als een plan of project om dwingende redenen van groot openbaar belang moet worden gerealiseerd, terwijl het negatief beoordeeld is, moeten compenserende maatregelen worden genomen om te waarborgen dat de algehele samenhang van het Europees ecologisch netwerk (Natura 2000) bewaard blijft.

Bovenstaande verplichtingen passen in het rijksbeleid ten aanzien van de bescherming van natuurwaarden in kerngebieden van de ecologische hoofdstructuur.

Van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft NOC*NSF in maart 2005 ontheffing verkregen in het kader van de Flora- en Faunawet voor verstoring van de verblijfplaatsen van de dwergvleermuis en de laatvlieger in twee bouwlocaties, te weten De Slenk en de hotels 1 en 2.

Centraal Veluws Natuurgebied Als groenste provincie van het land heeft Gelderland belangrijke natuurgebieden en landschappen binnen de grenzen. Het bereiken van een duurzame ontwikkeling op basis van een sterke robuuste ecologische structuur is een der hoofddoelen van het provinciale omgevingsbeleid.

Zo is door de provincie het plan ontwikkeld om van de Veluwe één groot natuurgebied te maken, het grootste aaneengesloten bos- en natuurgebied dat Nederland rijk

Centraal Veluws Natuurgebied met in paars de ecologische verbindingen

is. In genoemd plan is langs de zuidzijde van Papendal een ecologische verbinding geprojecteerd, die via het dal van de Heelsumse Beek uiteindelijk uitmondt in de Rijn. Vooralsnog wordt in de uitvoering van de plannen prioriteit gegeven aan de westelijker gelegen verbinding via het Renkumse Beekdal.

Ontwerp Streekplan Gelderland Momenteel kent de provincie nog een streekplan dat in 1996 is vastgesteld. Begin 2005 is het nieuwe ontwerp Streekplan Gelderland met de ondertitel -kansen voor de regio's- ter visie gelegd. Naar verwachting wordt het definitieve Streekplan in de zomer van 2005 door Provinciale Staten vastgesteld. Met betrekking tot sport wordt in het ontwerp Streekplan gesteld dat bij de verbetering van de kwaliteit van stedelijke woonmilieus en werkmilieus ook aandacht dient te zijn voor de recreatieve en sportieve gebruiksmogelijkheden van de groene buitenruimte in en om stad en dorp.

De afstemming van de behoefte aan sportaccommodaties acht de provincie van regionaal belang. Deze dient op de sociale agenda van de uitvoering door de samenwerkende gemeenten geplaatst te worden.

Papendal ligt in het nieuwe streekplan binnen het groen-blauwe raamwerk, waarvan de ecologische hoofdstructuur deel uitmaakt. Het ruimtelijk beleid richt zich op bescherming en ontwikkeling van natuur, water en cultuurhistorie, waarbij een 'nee, tenzij-beleid' geldt ten aanzien van de verstedelijking.

In het ontwerp Streekplan wordt voor de zuidflank van de Veluwe een concentratie van grootschalige en intensieve dagrecreatieobjecten waargenomen waarop verschillende ontwikkelingen spelen: Burgers Zoo, het Openluchtmuseum met plannen voor een gezamenlijk

transferium en een hotel in Arnhem-Noord, het Nationaal Park Hoge Veluwe en het Nationaal Sport Centrum Papendal met revitaliseringsplannen. Vanwege de te verwachten impact van de voorgenomen ontwikkelingen op de ecologische hoofdstructuur is een samenhangende ruimtelijke beoordeling noodzakelijk.

Vanuit de provincie wordt voor de zuidflank van de Veluwe ingezet op een 'nee, tenzij-beleid'. In een samenwerking van provincie met de gemeentes Arnhem, Ede, Renkum én het rijk zal een gebiedsvisie worden opgesteld. Hierbij dient nagegaan te worden in hoeverre de gebiedsontwikkeling een significante invloed zal hebben op de waarden in de omgeving die op grond van de Vogel- en Habitatrichtlijn worden beschermd en welke passende mitigerende en compenserende maatregelen noodzakelijk zijn. De provincie wil de gebiedsvisie, die geldt als een streekplanuitwerking, in 2006 vastgesteld hebben.

Structuurvisie Arnhem 2010 Deze gemeentelijke visie ziet een uitbreiding van aan sportbeoefening gerelateerde bebouwing op Papendal bij voorkeur plaatsvinden door de bestaande bebouwing te intensiveren. Bij uitbreiding van de sportvelden dienen gekapte bomen met nieuwe aanplant te worden gecompenseerd.

Kadernota Economisch beleid 1998-2002 Naast een stuwende detailhandel, wordt voor Arnhem ingezet op kennisdiensten en toerisme. Het Nationaal Sportcentrum Papendal wordt als een van de magneten van de stad met een nationale uitstraling gezien. Genoemd beleid sluit aan bij de provinciale visie dat in het buitengebied van Arnhem-Noord de benutting van het toeristisch-recreatieve potentieel van belang is.

Kantorennota Arnhem 2001 Voor het Nationaal

Sportcentrum Papendal is in deze nota een reservering van 4.000 m² bruto vloer oppervlak aan kantoorontwikkeling opgenomen. Voorwaarde voor deze ontwikkeling is dat de gebruikers gelieerd dienen te zijn aan sportfuncties en/of sportbonden.

Toerisme en recreatie Voor Arnhem is de toeristische-recreatieve sector als economische activiteit van grote betekenis. Uitgangspunt bij de verdere ontwikkeling is dat de groei aangepast moet zijn aan de draagkracht van de omgeving. Investeringsen moeten vooral gericht zijn op kwaliteitsverbetering.

Bestemmingsplan Buitengebied Arnhem-Noord Het nieuwe bestemmingsplan is van begin 2003. Voor de bebouwingspercentages zijn de bebouwingsmogelijkheden zoals deze in het oude bestemmingsplan Buitengebied Arnhem-Noord uit 1986 golden overgenomen. Momenteel is volgens het bestemmingsplan Buitengebied Arnhem-Noord 23.000 m² bebouwing in het projectgebied aanwezig, er zou mogen worden uitgebreid tot 40.100 m² (74% meer ten opzichte van de bestaande bebouwing).

In het nieuwe bestemmingsplan heeft Papendal een recreatieve bestemming gekregen. Op Papendal mogen accommodaties, congresfaciliteiten, kantoorruimtes en verblijfsaccommodaties met een sportfunctie worden gebouwd. Genoemde voorzieningen zijn in het noordoostelijke deel van het bestemmingsvlak geconcentreerd.

Gedeputeerde Staten heeft aan deze bebouwingspercentages vooralsnog goedkeuring onthouden, aangezien zij van mening zijn dat niet de toegestane uitbreidings-

mogelijkheden, maar de op het moment van ter inzage legging aanwezige bebouwing het juiste referentiekader vormt. Inmiddels is deze onthouding gevolgd door een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (27 oktober 2004). Deze heeft aan een gedeelte van de voorschriften (de doeleindenomschrijving van artikel 2.13 eerste lid) wegens strijdigheid met het huidige streekplan goedkeuring onthouden. Dit omdat diverse functies op het Papendal-terrein worden beschouwd als een nieuwvestiging van niet-agrarische bebouwing in landelijk gebied. Inmiddels is in samenwerking met zowel de gemeente Arnhem als de provincie Gelderland een artikel 19 WRO procedure in gang gezet. Het masterplan zal hiervoor als onderlegger gaan fungeren.

2 Programma

2.1 Revitalisering Papendal

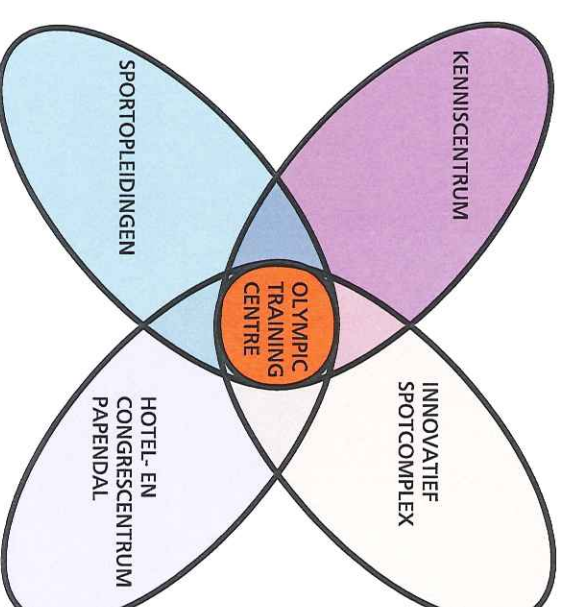
Aanleiding voor het in dit masterplan gepresenteerde programma is het in 2001 in gang gezette project 'Revitalisering Papendal'. Dit project heeft als hoofddoelstelling Papendal als nationaal sportcentrum te ontwikkelen, in het bijzonder voor de topsport. Alle ontwikkelingen in het kader van de revitalisering zijn erop gericht om een Olympic Training Center tot stand te brengen. Bij de revitalisering van Papendal vormt het Olympic Training Center het vlaggenschip! Daarnaast vinden in het kader van de revitalisering nog enkele verschuivingen en herschikkingen plaats. Zo krijgt het trainings- en opleidingscentrum van Vitesse een nieuwe locatie en wordt de midgetgolfbaan vervangen door een Pitch en Putt baan. Het Olympic Training Center bestaat uit vier samenhangende projecten: het Innovatieve Sportcomplex, het Kenniscentrum, de Alliantie met Onderwijs en het Hotel- en Congrescentrum Papendal.

Het Olympic Training Center kent de volgende doelen:

- via allianties met universiteiten, kennisintensieve organisaties, zoals TNO en het bedrijfsleven, uitgroeien tot het innovatieve centrum op het gebied van topsport;
- voor de A topsporters, voor talentvolle sporters, bondscoaches en andere begeleiders gaan fungeren als vraagbaak, makelaar en stimulator van relevante kennis, informatie, expertise en experimentele trainingsconcepten;
- het creëren van een opleidingsomgeving voor topsporters en aankomende topsporters, waarbij leren en trainen optimaal op elkaar zijn afgestemd;
- het aanbieden van een omgeving waarin topsporters en andere sporters zich optimaal kunnen bezighouden met het beoefenen van hun sport. Hierbij kan

men denken aan: een rustige entourage, ontspanningsmogelijkheden, verblijfsaccommodaties, studiefaciliteiten, sportmedische voorzieningen en catering. Met innovatie en kennisontwikkeling als drijfveren wordt het Olympic Training Center de unieke ontmoetingsplaats voor het realiseren van de ambities van sporters, sportstudenten, trainers, coaches, wetenschappers, ondernemers en bestuurders.

De vier projecten vereisen de ontwikkeling van een aantal nieuwe accommodaties alsmede de verbetering van een aantal bestaande voorzieningen op het terrein van Papendal. Juist in samenhang met elkaar ontstaat het Olympic Training Center; trek je er een schakel tussen uit of ontwikkel je die onvoldoende dan moeten de andere projecten meteen aan betekenis in. In de bijgaande figuur worden de relaties tussen de gestelde eisen en de benodigde accommodaties schematisch weergegeven.

Vier projecten vormen in samenhang met elkaar het Olympic Training Center

2.2 Olympic Training Center

Het trainingscentrum bestaat uit oefenaccommodaties, zowel binnen als buiten, een Kenniscentrum, het Hotel- en Congrescentrum alsook een gebouw voor sportonderwijs en sportinstellingen.

Innovatieve Sportcomplex Het Innovatieve Sportcomplex maakt deel uit van het Netwerk van Toptraining Locaties die samen de infrastructuur vormen voor hoogwaardige topsporttraining in Nederland. Alle trainingslocaties worden gekenmerkt door sportfaciliteiten die in principe voldoen aan de meest recente sportspecifieke eisen voor de desbetreffende topsport. Ze dienen volledig en flexibel beschikbaar te zijn. De locaties bieden voldoende aanverwante sportvoorzieningen zoals rust- en ontspanningsmogelijkheden, verblijfsaccommodaties, studiefaciliteiten, werkruimtes voor coaches en team-

besprekingen, catering met topsportvoeding, medische voorzieningen, sportspecifieke strength & conditioning, fitness voorzieningen alsook op indicatie sportspecifieke innovatieve trainingsmogelijkheden.

De innovatieve trainingsmogelijkheden komen onder andere tot uitdrukking in een voor topsporttraining en topsportmeting geschikte atletiekbaan, low-oxygen kamers voor hoogtegewenning (die worden ondergebracht in de hotelaccommodatie) en een inspanningslaboratorium. Belangrijkste afnemers van het Innovatieve Sportcomplex zijn topsporters, coaches en andere begeleiders. Daarnaast zullen ook sportorganisaties en sportonderwijsinstellingen van het complex gebruik gaan maken.

Het Innovatieve Sportcomplex wordt in twee fasen gebouwd. Allereerst zullen een multifunctionele sporthal voor badminton, handbal en dergelijke én een

Accommodaties		Innovatieve Sportcomplex	Kenniscentrum Sport & Innovatie	Hotel- en Congrescentrum Papendal	Sport- en Onderwijsvoorzieningen
Doelen					
Hoogwaardige topsportaccommodaties					
Innovatieve trainingsmogelijkheden					
Toegepast onderzoek en innovatie op sportgebied					
Aan sport verwante voorzieningen					
Combinatie van topsport en onderwijs					

vechtsportthal worden gerealiseerd. In de multifunctionele sporthal worden een strength & conditioningruimte, fitnessvoorzieningen, kleedkamers, doucheruimtes, instructielokalen en enkele kantoorruimtes gehuisvest. Het eerste deel van het Innovatieve Sportcomplex zal in hoofdzaak worden gebruikt door de Handbalbond, de Badmintonbond, de Tafeltennisbond, de Taekwondobond, de Karatedobond, de Judobond en Atletiek Unie.

Het tweede deel van het Innovatieve Sportcomplex bestaat uit een uitbreiding van het dan al bestaande aanbod. Meer bonden met olympische ambities zullen zich aansluiten bij het concept van het Olympic Training Center. In de uitbreiding van het sportcomplex worden sporten als tennis, squash, basketbal, tafeltennis, klimmen, schermen en boogschieten verwacht. Ook de gebruikers van het eerste gedeelte, de bonden en de onderwijsinstellingen, kunnen in het vervolg hun behoeftes aan algemene en specifieke sportfaciliteiten gerealiseerd krijgen.

Kenniscentrum Sport & Innovatie De ontwikkeling en toepassing van sportspecifieke en praktijkrelevante kennis en expertise op het gebied van de topsport wordt ondergebracht in het Kenniscentrum. Om dit te realiseren zijn er rondom de sport en sportgerelateerde onderwerpen kennisnetwerken opgezet. Zo is er een alliantie voor 'technische sportontwikkelingen' tussen het Topsport Expertise Centrum (TEC), universiteiten (in het bijzonder de Universiteit Twente en de Technische Universiteit Eindhoven) en onderzoeksinstellingen, zoals TNO en bedrijven zoals het al op Papendal gevestigde Instituut voor Sportaccommodaties (ISA Sport), Ten Cate, Asics, Technogym en Pins. Daarnaast zijn er allianties en relaties met grote ondernemingen, zoals DSM, Campina en Philips. Samen met TNO heeft NOC*NSF onder de titel "Onderzoek

en ontwikkeling voor Goud", voor vijf thema's een visie en strategie in de vorm van zogenaamde roadmaps voor de toekomst ontwikkeld: Training en Trainingshulpmiddelen, Sportmaterialen en Sportuitrusting, Voeding, Accommodaties en Sportstimulering. Deze roadmaps sluiten goed aan op de innovatiebehoeften vanuit topsport. Tevens zijn de roadmaps een stimulans voor ontwikkelingen ten behoeve van de breedtesport.

De roadmaps kunnen leiden tot een versnelling van het innovatietempo, betere sportieve prestaties en de ontwikkeling en introductie van nieuwe, commercieel interessante (sport)producten en innovatieve toepassingen voor (top)sport.

NOC*NSF vervult via de roadmaps de regiefunctie in de Nederlandse kennisinfrastructuur voor de sport. Via allianties draagt NOC*NSF bij aan businessacceleratie en businesscreatie ten behoeve van de sport. Het kenniscentrum biedt hiervoor ook commerciële kansen aan het midden- en kleinbedrijf. Syntens fungeert hierbij als intermediair.

Door kennisintensieve organisaties gezamenlijk te huisvesten en te combineren met een innovatieve trainingspraktijk ontstaat een symbiose tussen wetenschap, sport en het bedrijfsleven.

Het Kenniscentrum op Papendal vormt een logische cluster met onderzoeksinstellingen in de Triangle Wageningen (Food Valley), Nijmegen (Health Valley) en Twente (Technology Valley). Het kenniscentrum heeft de potentie uit te groeien tot het vitale hart van de Triangle rondom het thema: 'de gezonde mens'.

Papendal is vooral interessant door de aanwezigheid van praktijklaboratoria die zich specifiek richten op het gebied van de baanatletiek, badminton en vechtsport.

ten ('field labs'). Een recent initiatief is op Papendal een praktijklaboratorium voor sportvoeding in te richten.

Ook zal op Papendal een kennis- en trainingscentrum op het gebied van krachttraining in het algemeen en strength en conditioning in het bijzonder worden geïntegreerd. Tenslotte is voorzien dat het kennis- en informatiecentrum van het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen (NISB), gevestigd op Papendal, in het Kenniscentrum gaat participeren.

Het Kenniscentrum zal bestaan uit onderzoeksruimtes, laboratoria en kantoorruimtes. Beoogde gebruikers en huurders van het kenniscentrum zijn onderzoeksinstellingen, zoals TNO en ISA Sport, instellingen en bedrijven voor sportontwikkeling, sportmaterialen, alsmede universiteiten.

De onderzoeksruimtes zullen in het bijzonder worden gebruikt voor (top)sportmedisch onderzoek, (top)sportbegeleiding en fysiotherapie. Het inspanningslaboratorium heeft als functie de fysieke gesteldheid en het prestatievermogen van nationale (top)sporters te meten en te testen.

De laboratoria van in het bijzonder ISA Sport zijn toegespitst op het beproeven van hoogwaardige sportmaterialen, faciliteiten en accommodaties.

De kantoorruimtes bieden ruimte aan instellingen, wetenschappers, promovendi en bedrijven voor het uitvoeren van onderzoek dat moeten leiden tot nieuwe sportkennis.

Sportonderwijs en sportgerelateerde instellingen

Het NOC*NSF, ROC Rijn IJssel en de Hogeschool Arnhem-Nijmegen (HAN) hebben een intentieverklaring ondertekend om te komen tot een langdurige samenwerking

op het gebied van sport, onderwijs en onderzoek. Deze samenwerking is gericht op: het mogelijk maken van een optimale combinatie van topsport en onderwijs; het ontwerpen van een aangepaste leerweg voor topsporters, het realiseren van een beroepsopleiding voor topsporters én het realiseren van de benodigde onderwijs- en sportvoorzieningen op het Papendalterrein.

In september 2004 is hier een eerste concrete invulling aan gegeven door de start van de opleiding sport- en bewegingscoördinator / sport gezondheid management (MBO/HBO). Een gedeelte van de onderwijsactiviteiten vindt plaats op Papendal.

De ambitie van de betrokken onderwijsinstellingen voor sportstudenten sluit aan bij het OTC concept: het creëren van een opleidingsomgeving voor (toekomstige) topsporters waarbij leren en trainen optimaal op elkaar zijn afgestemd. Met de hierbij voorziene topfaciliteiten en -accommodaties is Papendal het centrum voor professionals op het gebied van topsport.

Voor de bonden biedt de samenwerking met Onderwijs een unieke mogelijkheid om voor hun selecties een ideale combinatie te maken van de trainings-, wedstrijd-, én onderwijsprogramma's op Papendal. De combinatie topsport en onderwijs op één locatie te organiseren levert logistiek grote voordelen op; minder reistijd, een betere verhouding tussen arbeid en rust, een gemakkelijker keuze van de woonomgeving. Ook de beschikbaarheid van collectieve voorzieningen, met name studiefaciliteiten, medische-, strength & conditioning-, analyse- en meetvoorzieningen maakt Papendal interessant. Tenslotte kan door bundeling van topsportprogramma's op Papendal kostenbesparingen worden bereikt.

Inmiddels zijn er plannen ontwikkeld om in het verlengde van de samenwerking met de genoemde onderwijsinstellingen, op onderwijsgebied ook een samenwerkingsverband aan te gaan met de Katholieke Universiteit Nijmegen en de Universiteit Wageningen. Deze samenwerking richt zich op de ontwikkeling van deskundigheid op het gebied van sportvoeding, aangepaste sportopleidingen, gezondheidsmanagement & sport en de realisatie van een centrum voor topsport en onderwijs.

Door onderwijs, onderzoek en sport een prominente positie te geven op Papendal ontstaat een grotere behoefte aan kantoorfaciliteiten. De verwachting is dat meer en meer sportbonden met olympische ambities hun topsportprogramma's onder verantwoordelijkheid van hun eigen topsportcoördinatoren en coaches binnen het Innovatieve Sportcomplex zullen onderbrengen. Met de doorontwikkeling van de sportopleidingen zal ook vanuit het onderwijs deze behoefte toenemen. Voorts kan de externe aantrekkingskracht van het Kenniscentrum er toe leiden dat er extra vraag is naar kantoorfaciliteiten voor sportgerelateerde organisaties en kennisinstellingen.

Het Nationaal Sportcentrum biedt niet alleen ruimte aan sportactiviteiten en sportaccommodaties maar ook aan sportgerelateerde organisaties en instellingen zoals de Werkgevers Organisatie in de Sport (WOS), de Interprovinciale Organisatie Sport (IOS), het W.J.H. Mulier Instituut en het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen (NISB). Deze organisaties vormen een meerwaarde voor het complex en haar bezoekers (sporters, coaches, sportbonden, studenten).

Het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen (NISB) heeft als focus de ongeorganiseerde sport en werkt op het gebied van bewegingsstimulering nauw samen met

haar mede-oprichter NOC*NSF, die op de georganiseerde sportbeoefening is georiënteerd. Met hun nationale inzet vullen beide organisaties elkaar strategisch aan. Vanuit Papendal worden sportbeleid en grote landelijke campagnes geïnitieerd en vorm gegeven. Voor pilots en de beweegcomponent wordt van de accommodaties en faciliteiten op Papendal gebruik gemaakt.

Vanwege haar huisvesting op Papendal, in de omgeving waarvan meerdere landelijk opererende organisaties gehuisvest zijn, zoals ISA Sport, Interprovinciale Organisatie Sport, Fitvak en de Landelijke Contactraad, is het mogelijk gezamenlijk nieuwe impulsen te geven aan de nationale sportinfrastructuur.

Het NISB is ondergebracht in een kantoorijtje aan de noordzijde van het terrein.

De voor 2005 geplande uitbreiding van het NISB dient ter vervanging van de geplaatste portocabins. De huidige portocabins zijn bedoeld als tijdelijke huisvesting en voldoen niet aan de eisen voor een goede kantooromgeving. De uitbreiding van het NISB betreft kantoorfaciliteiten.

De Alliantie met Onderwijs en de sportgerelateerde onderwijsinstellingen worden in een apart gebouw onderdeel gebracht. Het gebouw zal in hoofdzaak bestaan uit leslokalen en kantoorruimtes.

Hotel- en Congressentrum Papendal Aan de noordoostzijde van het terrein ligt het Hotel- en Congressentrum. In dit gebouwenconglomeraat vindt een keur aan activiteiten plaats: congressen, trainingen, seminars en dergelijke. Het congressentrum wordt tevens door instellingen en bedrijven als uitvalsbasis gebruikt voor een sportdag.

De drie hotels bieden plaats aan sporters, aan congresgangers en voor een klein deel aan toeristen.

Minimaal 35% van de vergaderingen en congressen in het centrum zijn gerelateerd aan sport. De opbrengsten uit niet sportgerelateerde activiteiten zijn noodzakelijk voor de financiële ondersteuning van sportgerelateerde activiteiten en de exploitatie van Papendal als Nationaal Sport Centrum.

Binnen het Olympic Training Center biedt het Hotel- en Congrescentrum Papendal straks onderdak aan topsporters en talentvolle sportstudenten, opdat zo efficiënt mogelijk gebruik gemaakt kan worden van de intensieve toptrainingen en de opleidingsprogramma's.

Een uitbreiding van het tien jaar geleden gebouwde hotel dient ter vervanging van de oude achter het congrescentrum gelegen hotels. Omdat deze hotels niet meer voldoen aan de eisen die worden gesteld aan een goed geoutilleerde accommodatie zullen ze worden afgebroken. De vernieuwde hotelaccommodatie richt zich op verschillende doelgroepen: de gebruikers van het Olympic Training Center zoals topsporters, talentvolle studenten sport, trainers en coaches, onderzoekers en ondernemers gericht op de sport. In de uitbreiding van het hotel zullen naast adequate hotelkamers een sauna en whirlpool worden opgenomen. Een gedeelte van de hotelkamers zal specifiek voor topsporters worden ingericht, waaronder één of meerdere low-oxygen (slaap)kamers. De bestaande vergader- en congresfaciliteiten zullen op enkele plaatsen worden uitgebreid en gemoderniseerd. Aanleiding is de vraag naar meer en grotere instructie-ruimtes alsook grotere en schakelbare conferentiezalen. De zalen vereisen meer lichtinval alsmede ruimte voor moderne audiovisuele middelen.

2.3 Buitensport en andere activiteiten

Op verreweg het grootste deel van Papendal worden buitensporten beoefend. In eerste aanleg is Papendal het Nationale Sportcentrum, daarnaast heeft het terrein ook een sportfunctie voor de regio.

Zo vinden de Edese Golfclub en het trainings- en opleidingscentrum van Vitesse op Papendal hun plek.

De revitalisering van Papendal omvat tevens een aantal renovaties en herschikkingen van het buitenprogramma.

Atletiekbaan De huidige atletiekbaan ondergaat momenteel een grondige opwaardering. Daarmee wordt de baan straks de kernvoorziening in het Olympic Training Center. De atletiekbaan zal ondermeer worden uitgerust met een - wereldwijd unieke - combinatie van een trackmaster voor geprogrammeerde trainingsprogramma's, met een tijdregistratiesysteem op basis van GPS ten behoeve van overal snelheidsmetingen alsmede met drukplatforms voor afzetanalyse. Naast de atletiekbaan komen sprintbanen van kunstgras inclusief banen met een hellingshoek.

Het huidige atletiekgebouwtje op de kop van de baan wordt gemoderniseerd en iets uitgebreid. In en rond de atletiekbaan worden diverse voorzieningen aangebracht die in verbinding staan met het atletiekgebouwtje, waar de videoanalyses en computeranalyses plaatsvinden.

Met deze innovatie ontstaat een voor topsporttraining en topsportmeting geoutilleerde atletiekbaan die geschikt is voor het geven van houdingstraining, bewegingstraining alsook loopscholingstraining. De metingen omvatten directe registratie van tijd, snelheid, 3-dimensionale houdingobservatie en bewegingsobservatie.

Edese Golf Club Aan de noordoostzijde van Papendal bevindt zich het clubhuis van de Edese Golf Club. Vanuit hier wordt de 18-holes golfbaan bespeeld die zich uitstrekt tot aan de zuidelijke bosrand van het terrein. Het clubhuis groeit uit zijn jasje. Redenen zijn het toenemende ledenbestand, nu zo'n 900 leden, alsook nieuwe wetgeving. De vele commissies van de door vrijwilligers gerunde club vergen extra vergaderruimtes. Door nieuwe wetgeving, zijn er voor het horecapersoneel aparte kleedruimtes, douches en toiletten nodig. Het clubhuis wordt aan de oostzijde uitgebreid.

Kapschuur Het groenbeheer van heel Papendal, inclusief de golfbaan, vindt nu plaats vanuit de kapschuur in de westelijke bosrand, vlakbij het tankstation langs de A50. De kapschuur wordt verplaatst naar een nieuwe locatie nabij het clubhuis van de Edese Golf Club. Het door de golfclub te realiseren gebouw zal zowel door medewerkers van de groenvoorziening als door leden van de Edese Golf Club gebruikt gaan worden. De schuur voorziet in het stallen van machines en materialen voor het onderhoud van de golfbaan alsmede voor het groenbeheer van Papendal. De werkruimtes bestaan uit een kantoor, kleedruimtes, een kantine, douches en toiletten. In de schuur is ruimte gereserveerd voor het stallen van golfwagentjes. Tevens worden extra toiletten voor golfers in de schuur gerealiseerd.

De zogenaamde slaghutten worden van de omgeving van het clubhuis richting de nieuwe kapschuur verplaatst. Op het erf is tevens een buitenopslag voor zand en dergelijke geprojecteerd.

Pitch & Putt In het gebied ten zuiden en westen van het Congres Centrum, dat momenteel gedeeltelijk in gebruik is voor midgetgolf, wordt een Pitch & Putt baan

van 27 holes van circa 3 hectare gerealiseerd. Het spel kan worden gespeeld op een kleine 9-holes alsook op een aparte 18-holes baan. Van de afslag tot de vlag varieert de lengte van de holes van 30 tot 70 meter. Deze afstanden zorgen er voor dat het spel laagdrempelig is. Ook mensen die nog nooit golf hebben gespeeld, kunnen op een Pitch & Putt baan uit de voeten.

De Papendalse baan wordt aangelegd door de Nederlandse Pitch & Putt Bond. De bond van deze snel in opkomst zijnde sport heeft de ambitie om lid te worden van NOC*NSF. De Pitch en Putt baan versterkt de sportfunctie van het terrein Papendal.

Vitesse Nadat Vitesse het stadion op Monnikenhuizen verruilde voor het Gelredome is het trainings- en opleidingscentrum van de voetbalclub over verschillende locaties verspreid op Papendal gevestigd. Omdat de tijdelijke onderkomens niet aan de moderne eisen van een trainings- en opleidingscentrum voldoen wordt tussen de vier noordwestelijk gelegen voetbalvelden een nieuwe accommodatie gebouwd.

Het nieuwe trainings- en opleidingscentrum omvat kleedkamers, behandelkamers, kantoorruimtes, een spelershome, kantinefaciliteiten. Het idee is om de met grasbegroeide taluds rondom het hoofdveld dienst te laten doen als tribune.

Overige velden De overige velden in de zuidwestelijke hoek zullen, net als nu al het geval is, worden ingezet voor sporten, voor bedrijfsportdagen en voor evenementen. Per jaar worden op de zuidelijke velden van Papendal maximaal 18 evenementen gehouden waarop meer dan 1000 mensen afkomen. Dat is bijvoorbeeld een caravanbeurs en vanwege de aanwezigheid van twee speciale vloeren in het terrein ook paardensportevenementen.

nementen. In de nazomer worden op de velden grote vakbeurzen voor groen, sport en spel gehouden.

ISA Sport Dit instituut verricht onderzoek naar kunststof sportvloeren, kunstgrasvelden, sporthallen en sportmaterialen. In het verlengde hiervan adviseert ISA Sport over de haalbaarheid, locatie, gebruiksmogelijkheden, exploitatieopzet, inrichting en materiaalgebruik. Tot slot verricht ISA Sport onafhankelijke keuringen, zodat faciliteiten en attributen, die voldoen aan (inter)nationale normen zich kwalitatief kunnen onderscheiden. ISA Sport is als enige in Nederland geaccrediteerd door internationale sportbonden (zoals de FIFA) voor het uitvoeren van accommodatiekeuringen.

ISA Sport - voorheen onderdeel van NOC*NSF - is al tientallen jaren op Papendal gevestigd. Voor ISA Sport zijn de accommodaties en faciliteiten van het Olympic Training Center op Papendal een ideale show- en ontwikkelomgeving voor nieuwe toepassingen en producten.

Het Instituut omvat diverse laboratoria met bijbehorende kantoren, alsmede een proefstation in het zuidwesten van het terrein. De laboratoria en kantoren worden verplaatst naar het Kenniscentrum. De proefvelden, waarop langdurende proeven worden uitgevoerd, blijven in de zuidelijke helft van Papendal liggen.

Overige activiteiten De oude trimbaan in de zuidrand van Papendal, die nauwelijks nog in gebruik is, wordt opgeheven. In de westrand en zuidrand van Papendal loopt een mountainbike route. Het pad maakt deel uit van de all terrain bike route zuidwest Veluwe.

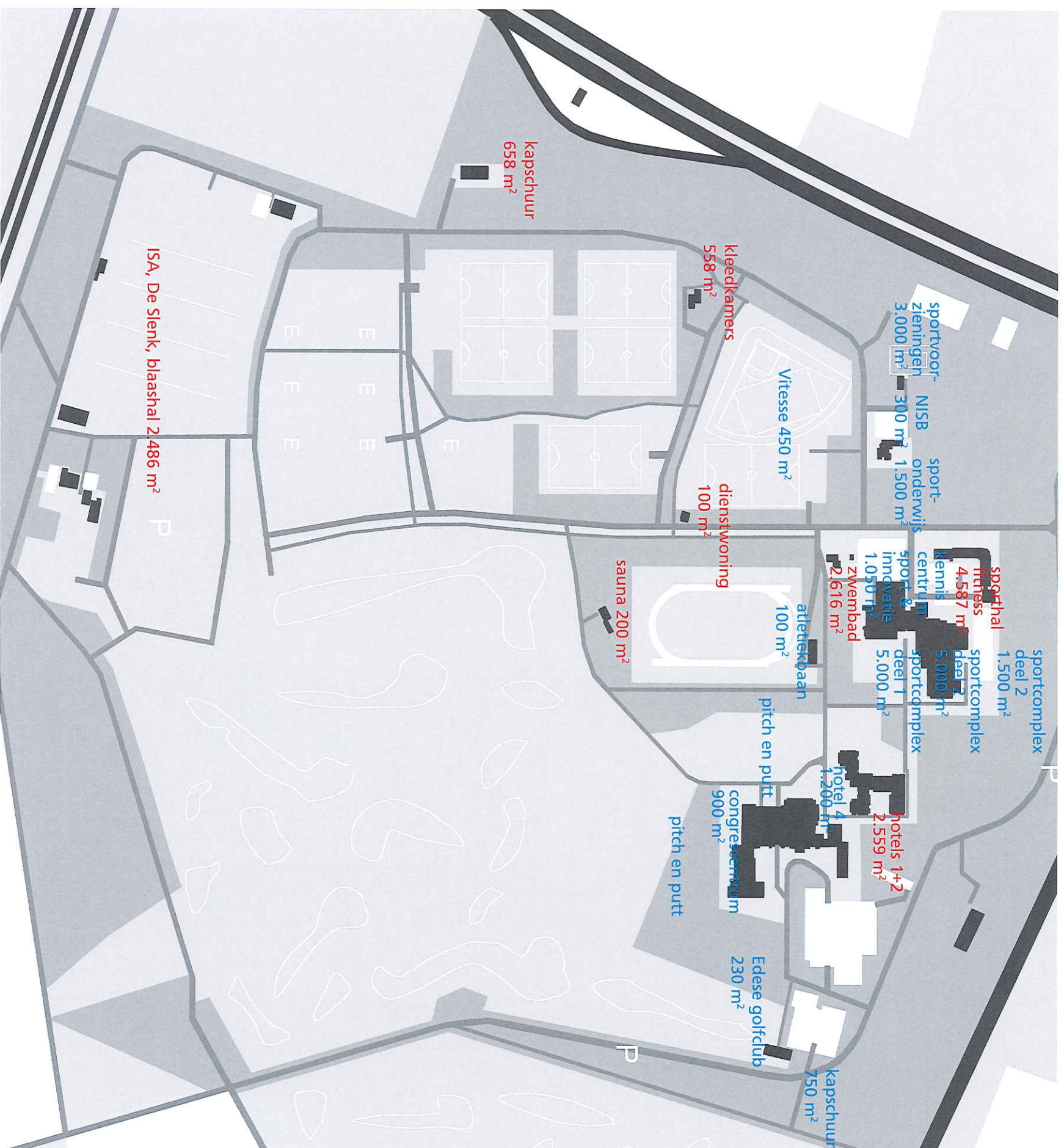
In het bos nabij de hoofdingang van Papendal is een survival challenge uitgezet, een plek waar in bomen geklommen wordt. Deze voorziening blijft op deze plaats gehandhaafd.

2.4 Sloop en nieuwbouw

De revitalisering van Papendal houdt de verwijdering en verplaatsing van een aantal gebouwen in. Het zwembad wordt op korte termijn gesloopt, de sporthal als het eerste deel van het Olympic Training Center gereed is. Ook de hotels van het eerste uur achter het congresgebouw worden gesloopt.

De over de zuidelijke helft van Papendal verspreid liggende bebouwing verdwijnt in zijn geheel: de gebouwen op de Slenk waar Vitesse nu gebruik van maakt, de opblaashal, het kantoorgebouw van het ISA, de kap-schuur, de kleedkamers buitensport alsmede een kleine dienstwoning. De totale oppervlakte te slopen panden bedraagt globaal 13.800 m².

Een nieuw hotel vervangt de oude hotels. Enkele bestaande gebouwen nemen in omvang toe (NISB, het congrescentrum). De footprint van de bestaande bebouwing wordt daarmee uitgebreid van globaal 10.000 m² naar ruim 12.700 m², hetgeen een toename is van 2.700 m². De komst van het Innovatieve Sportcomplex, het Kenniscentrum alsmede de Alliantie met het sportonderwijs en de sportinstellingen vergt een uitbreiding van zo'n 12.500 m². Met het oog op de doelstellingen en ambities van het Olympic Training Center is een sportgerelateerde reservering van 4.500 m² opgenomen. Voor de nieuwbouw van Vitesse en een nieuwe kapschuur wordt 1.200 m² gerekend. De totale uitbreiding van het bebouwde oppervlakte betreft derhalve globaal -13.800 + 2.700 + 12.500 + 4.500 m² + 1.200m² = 7.100 m². Gezien de huidige bebouwingsoppervlakte van zo'n 23.700 m² houdt de uitbreiding naar een totaal van globaal 31.000 m² een toename van krap 30% bebouwd oppervlak in.

Te slopen gebouwen, footprints in m2

Nieuwbouw, footprints in m2

Te slopen	Huidige situatie Footprint in m2	Eindsituatie Footprint in m2	Eindsituatie BYO in m2
Huidige sporthal inclusief fitnessruimte	4.587		
Zwembad	2.616		
ISA / Vitesse / Blaashal	2.486		
Kleedkamers buitensport	558		
Dienstwoning	100		
Kapschuur	658		
Sauna	200		
Oude hotels 1 en 2	2.559		
Totaal te slopen	13.764		
Bestaande bouw			
NOC*NSF	1.375	1.375	4.742
Villa Milla	220	220	557
Energiegebouw	153	153	153
Hotel 3	800	800	3.200
Congresgebouw	6.530	6.530	11.249
NISB	336	336	672
Atletiekbaan	130	130	130
Edese Golfclub	430	430	430
Totaal bestand	9.974	9.974	21.133
Uitbreidingen bestaande bouw			
Hotel 4		1.200	4.800
Congrescentrum		900	900
NISB		300	600
Atletiekbaan		100	100
Edese Golfclub		230	230
Totaal uitbreidingen		2.730	6.630
Nieuwbouw			
Innovatieve Sportcomplex 1e deel		5.000	5.000
Innovatieve Sportcomplex 2e deel		5.000	5.000
Kenniscentrum Sport & Innovatie		1.050	3.150
Sportondervijs / Sportinstellingen		1.500	4.500
Vitesse		450	900
Kapschuur		750	750
Toekomstige sportvoorzieningen		4.500	4.500
Totaal nieuwbouw		18.250	23.800
Totaal NSC Papendal	23.738	30.954	51.563

3 Plan

3.1. Ruimtelijke onderbouwing

Sinds de vestiging van het Nationaal Sport Centrum op de zuidflanken van de Veluwe - halverwege de jaren '60 – is het terrein stukje bij beetje ontwikkeld. Lag het accent op Papendal aanvankelijk vooral op de buitensport, langzaam maar zeker is op het complex een heel scala aan activiteiten ontstaan. Dat varieert van een hotel- en congresaccommodatie, een sporthal voor topsporttrainingen, het trainings- en opleidingscentrum van Vitesse, een golfbaan tot gebouwen voor sportinstellingen en sportinstututen. De stapsgewijze ontwikkeling van Papendal heeft het terrein niet altijd goed gedaan. Zo is de wegenopzet van het terrein ondoorzichtig. Bij het hotel- en congrescentrum is regelmatig een tekort aan parkeerplaatsen. Tevens liggen de diverse functies tot in de verste uithoeken van het 123 hectare grote terrein verspreid.

De revitalisering van het Nationaal Sport Centrum is een ambitieus project. Het nu voorliggende programma biedt uitgelezen kansen om het complex in de komende jaren tot een samenhangend en aansprekend geheel te smeden.

De voorwaarden om Papendal uit te laten groeien tot het Olympic Training Center zijn volop aanwezig. Door de centrale ligging in het land is het complex goed bereikbaar. Ook kent Papendal een prachtig decor; de glooiende door Veluwe bossen omgeven velden maken het gebied tot een voor talentontwikkeling en topsport uitgelezen locatie. Tevens kent het terrein al verschillende gebouwen en voorzieningen die onderdeel zullen worden van de combinatie aan projecten die het Olympic Training Center gaat inhouden; het Hotel- en Congrescentrum, de atletiekbaan alsook de aanwezigheid van NOC*NSF vormen de opmaat voor het vervolg.

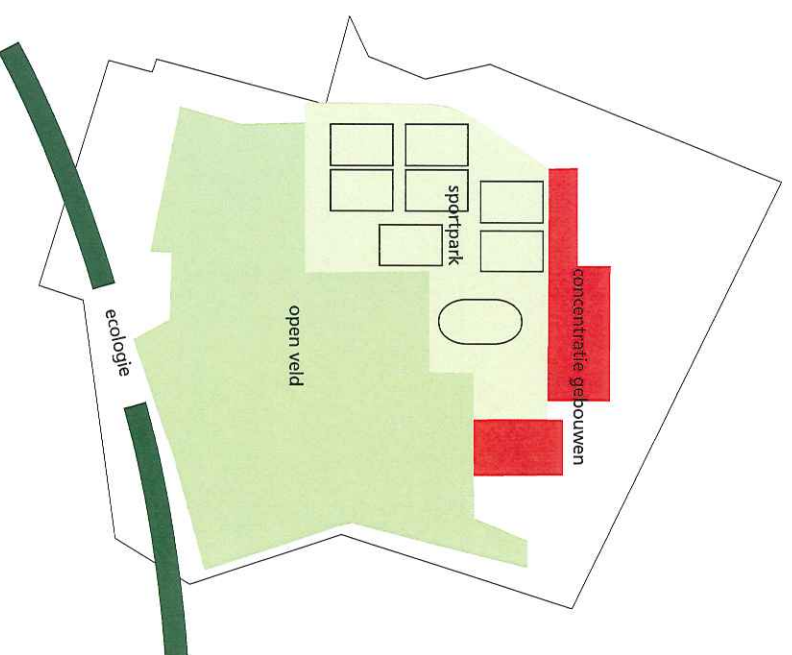
De ligging op de flanken van het natuurgebied de Veluwe schept verplichtingen. Op de plannen om van de Veluwe één groot natuurgebied te maken wordt ingespeeld door in de zuidelijke helft én de randen van het terrein activiteiten afgestoten. De sloop van een serie gebouwen maakt het mogelijk om op een aantal plaatsen natuurontwikkeling te plegen. Een concentratie van de activiteiten in de noordrand loopt vooruit op de wens om op termijn aan de zuidzijde van Papendal een ecologische verbinding te traceren.

Het masterplan Papendal zet de lijnen uit waarlangs de revitalisering van het sportcomplex gaat plaatsvinden. Het plan biedt het kader waarbinnen de verschillende ruimtelijke ontwikkelingen gestalte moeten krijgen. Het masterplan is integraal; de diverse ruimtelijke voorstellen betreffende het landschap, de natuur, de stedenbouw, de architectuur en het verkeer zijn in samenhang met elkaar ontworpen.

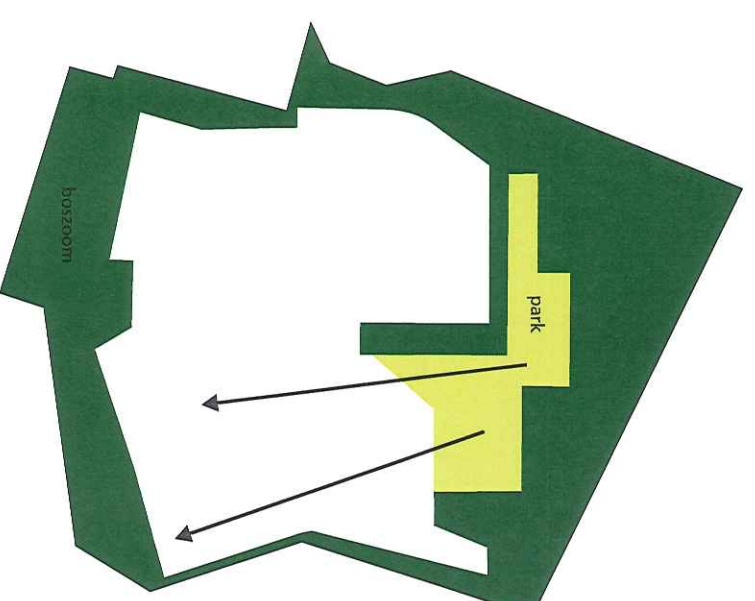
De ontwikkeling van Papendal tot Olympic Training Center wordt aangegrepen om het hele terrein op een aantal punten duidelijker te structureren.

Landschappelijk wordt het gebied straks in verschillende zones verdeeld. In het zuiden en in de randen van het terrein krijgt de natuur meer ruimte. De inzet is om de gebruiker te laten genieten van de prachtige ligging in de bossen op de hellingen van het Veluwemassief. Ontderling verbonden door glazen gangen komen de gebouwen los in het groen te liggen. Op strategische plaatsen worden uitzichten over de golfbaan richting de zuidelijke bosrand gecreëerd

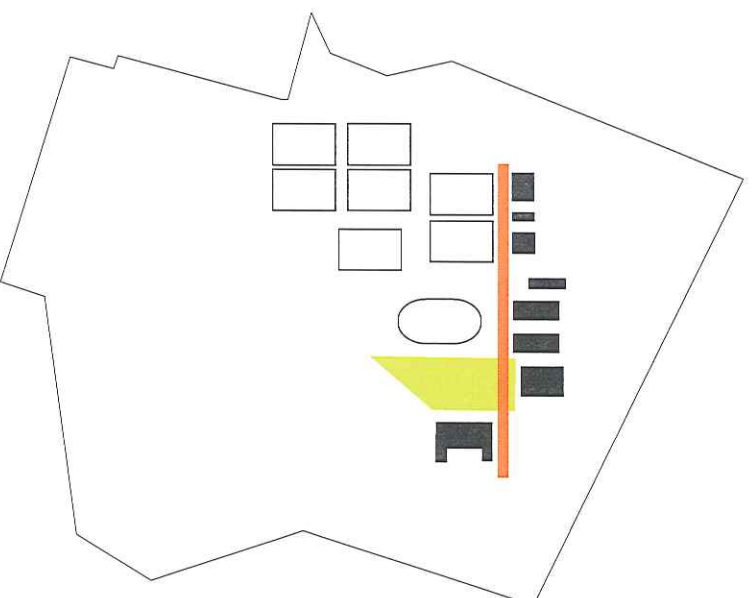
De herinrichting wordt tevens aangegrepen om de ondoorzichtige verkeersstructuur en de parkeeropzet van het terrein ter hand te nemen. In de stedenbouwkundige

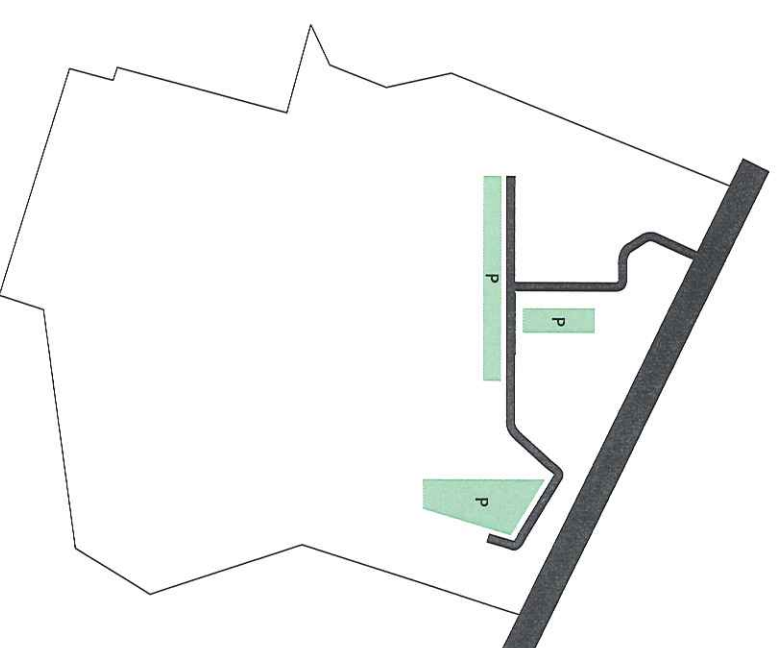
1. Zoning: concentratie gebouwen en sport in noord, natuur in zuid

2. Landschap: boszoom, park en uitzichten

3. Centrum: strip, gebouwclusters en centraal veld

4. Verkeer: hoofdweg en parkeervelden

opzet worden heldere hoofdlijnen uitgezet. Door de nieuwbouw in één strook te concentreren ontstaat een samenhangend complex. Het plan is zo opgezet dat het zowel goed te faseren alsook flexibel is.

3.2 Masterplan in hoofdlijnen

In hoofdlijnen kent het masterplan Papendal de volgende principes: 1. een concentratie van activiteiten in noord, in het zuiden ruimte voor ecologie, 2. een stevige bosrand rondom, het centrum als bomenrijk park met uitzichten, 3. een strip als verbindend element tussen gebouwenclusters en een centraal veld, 4. één nieuwe hoofdweg die gebouwen en parkeervelden ontsluit.

Noord en zuid De eerste keuze betreft een duidelijke zonering tussen de noordelijke terreinhelft, waarop hoegenaamd alle activiteiten zullen gaan plaatsvinden, en een zuidelijke helft, waarop de gebouwen worden gesloopt en activiteiten worden afgestoten. Alle gebouwen worden geconcentreerd in een oostwest gelegen strook in de noordrand, nabij de hoofdingang naast West-End. Daarmee voegt Papendal zich in de eerder geconstateerde reeks aan gebouwencomplexen en voorzieningen langs de Amsterdamse Weg.

De door bosstroken omgeven sportvelden worden in het hart van Papendal geconcentreerd, het open veld waarop de golfbaan en het evenemententerrein liggen reikt tot de zuidelijke bosrand. Met het opheffen van verschillende activiteiten alsmede de afbraak van een serie gebouwen komt aan de zuidkant en de westzijde van het terrein ruimte vrij voor natuurontwikkeling.

Boszoom, park en uitzichten Voor het toekomstige Papendal staat een intense natuurbeleving centraal. Het bosrijke gebied biedt de mogelijkheid om tot bezinning,

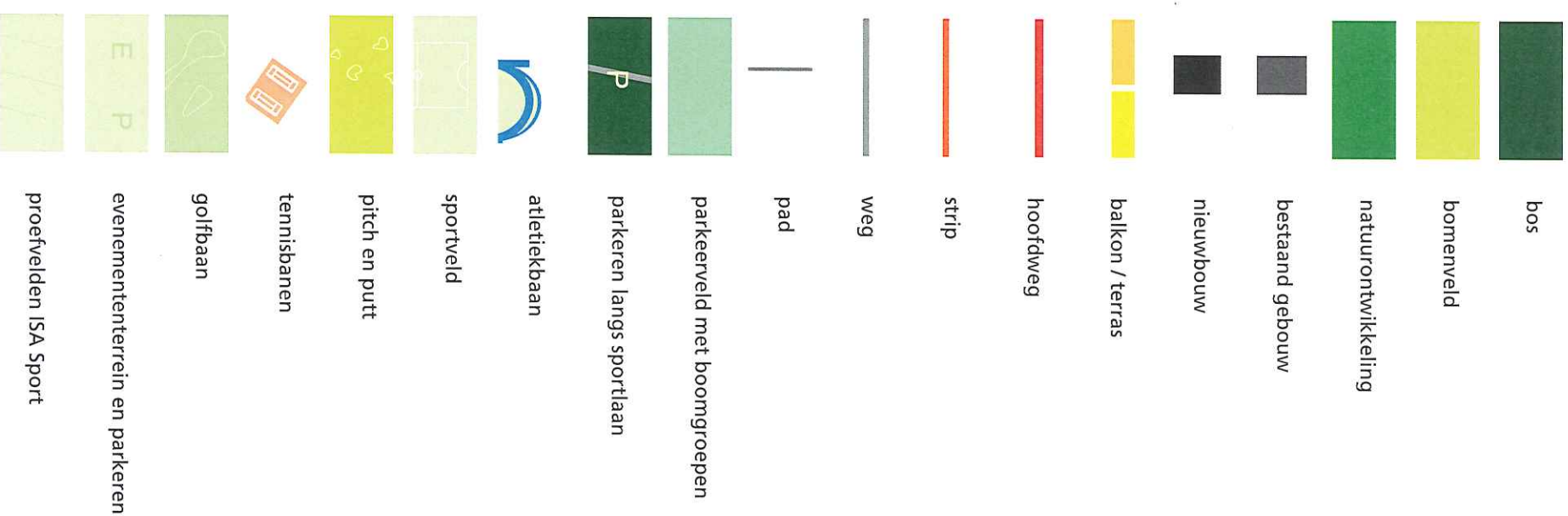
rust en inspiratie te komen, maar het zet ook aan tot beweging. Papendal staat voor een omgeving waarin naar topprestaties toegewerkt kan worden, op lichamelijk en op geestelijk gebied.

De uit de verplaatsingsoperatie vrijkomende gronden in en langs de rand worden gebruikt om op een aantal plaatsen de boszoom buitenom het Papendalterrein te verstevigen. De omgeving van de gebouwen in het noorden wordt als park opgevat; grasvelden en weides met verspreid liggende boomgroepen bepalen er het beeld. Veel meer dan nu het geval is zal geprofitteerd moeten worden van de schitterende vergezichten over de voormalige landbouwenclave. Vooral het uitzicht over de langgerekte ruimte achter het congressentrum, het centrale veld, is er één om in te lijsten. Het golfveld raakt hier aan de gebouwen van het Olympic Training Center. Om die reden is op deze plek een bijzonder gebouw geprojecteerd.

Strip, gebouwenclusters en centraal veld Het huidige Papendal ontbeert samenhang, de verschillende delen staan op zich. Er is niet één adres. De gebouwen en sportvoorzieningen zijn over het grote terrein verstopt, de entrees liggen aan verschillende wegen.

De nieuwbouwplannen bieden de kans om Papendal tot een coherent complex om te bouwen. Door de concentratie aan gebouwen in het noordelijk deel van Papendal samen met de openlucht-sportvoorzieningen via één centrale lijn te ontsluiten ontstaat er ook één adres: de strip van Papendal.

Deze langgerekte strip, een 4 meter breed wandelpad dat alle gebouwen met elkaar verbindt, wordt de rug-gengraat van het Olympic Training Center. De strip geeft helderheid en richting dwars door het glooiende met bomen bestrooide landschap. Het ontsluit niet alleen de

Masterplan Nationaal Sport Centrum Papendal
januari 2008

sportfuncties en de andere gebouwen, maar koppelt ook de parkeervelden van Papendal aan elkaar.

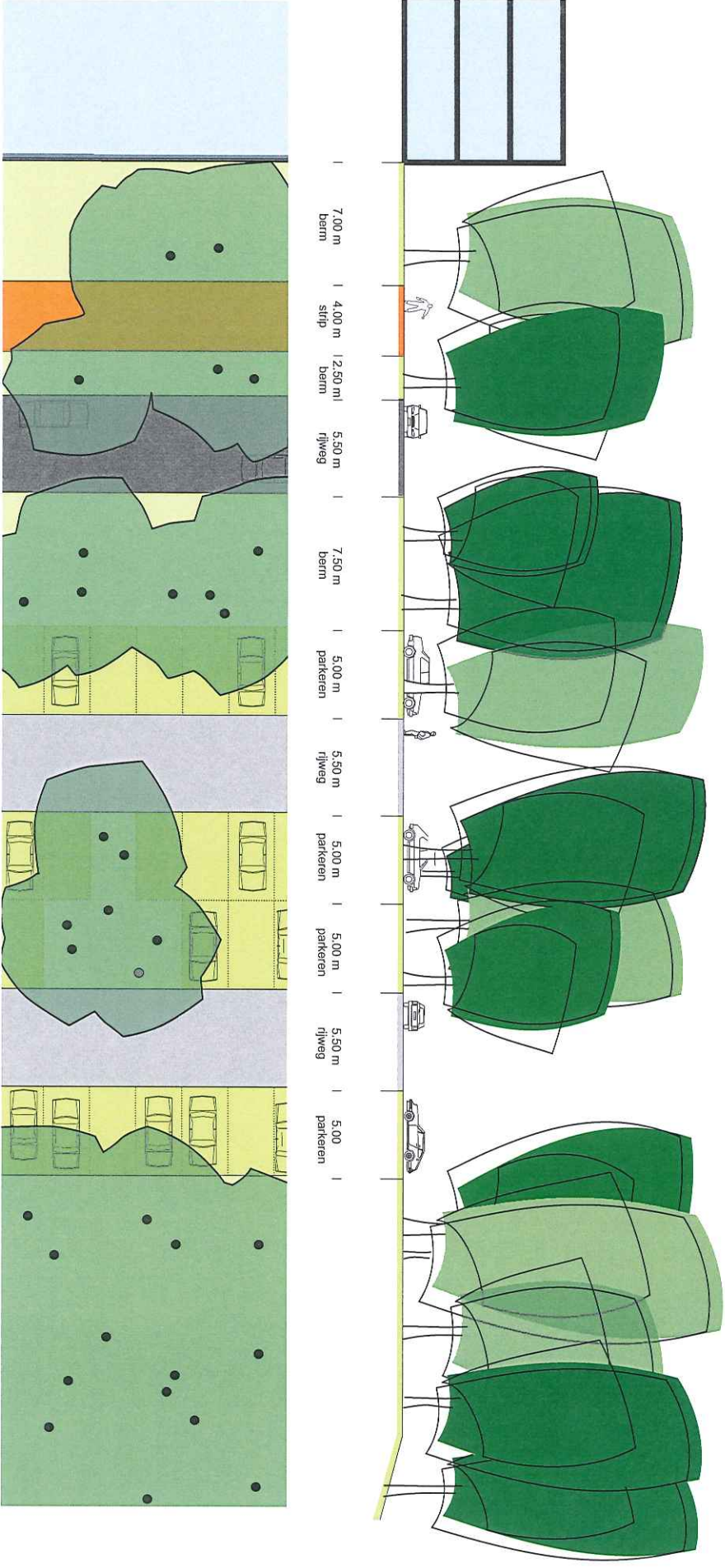
De verschillende bestaande en nieuwe gebouwen worden ruimtelijk geclusterd tot drie thematische in het groen gelegen bouwengroepen. Ten zuiden van de strip liggen de buitensporten. De uitwisseling tussen de verschillende onderdelen van het Olympic Training Center vindt via de strip plaats.

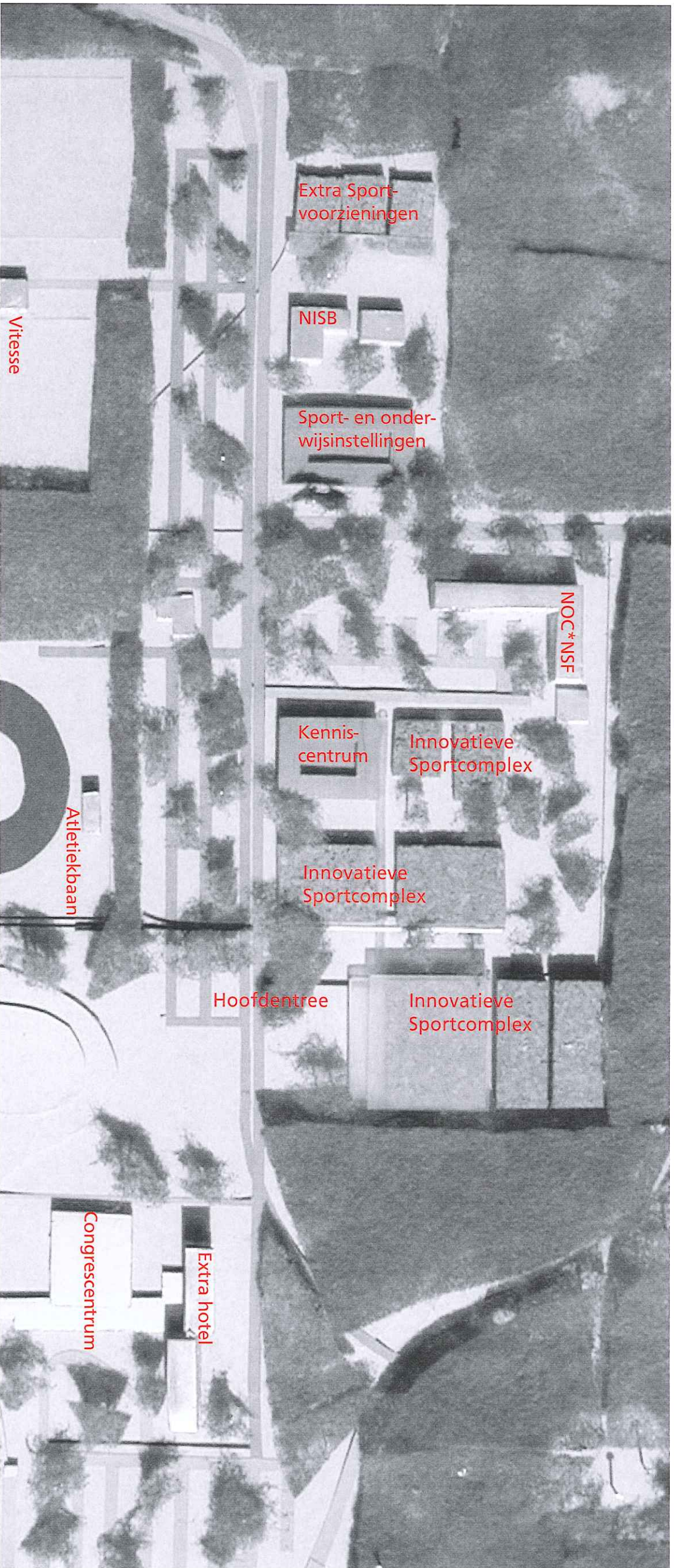
Hoofdmoment langs de route wordt het centrale veld tussen de atletiekbaan en het Hotel- en Congressentrum, dat eerder, tot het begin van jaren '90, ook al het hart van Papendal vormde.

Hoofdweg en parkeervelden Tegelijk met de aanleg van de strip en de bouw van het Olympic Training Center wordt een helder verkeerscircuit aangelegd. De entree van Papendal, die in de huidige situatie doorschiet naar

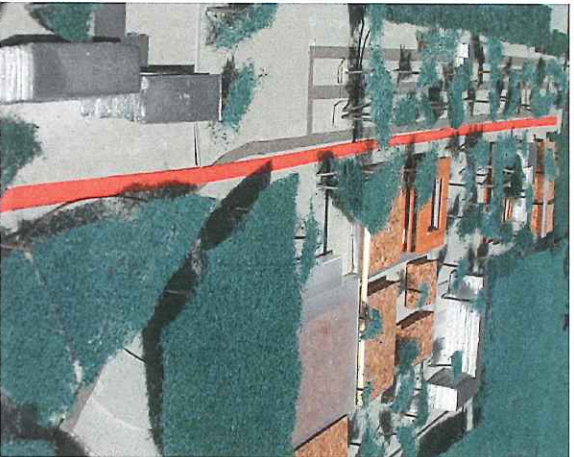
het Hotel- en Congressentrum, wordt straks naar het hart van Papendal afgebogen. De nieuwe hoofdweg ontsluit alle gebouwen, inclusief het Hotel- en Congressentrum en de belangrijkste openluchtvoorzieningen. De huidige entreeweg, de noordelijke route naar het Hotel- en Congressentrum en de Edese Golfclub, wordt verkeersluw gemaakt. Deze weg biedt tevens toegang tot enkele huizen langs de Amsterdamseweg.

Het parkeren wordt geconcentreerd in twee grote parkeervelden. Het eerste grote terrein ligt ten oosten van het Hotel- en Congressentrum. Om hier de toenemende parkeerdruk op te vangen wordt het bestaande parkeerterrein in zuidelijke en noordelijke richting uitgebreid. Voor het Olympic Training Center is een nieuw langgerekte parkeerveld tussen de strip en de in het zuiden gelegen sportvelden geprojecteerd. Het parkeerterrein aan de voorzijde van het NOC*NSF blijft behouden.

Gebouwenclusters langs de strip

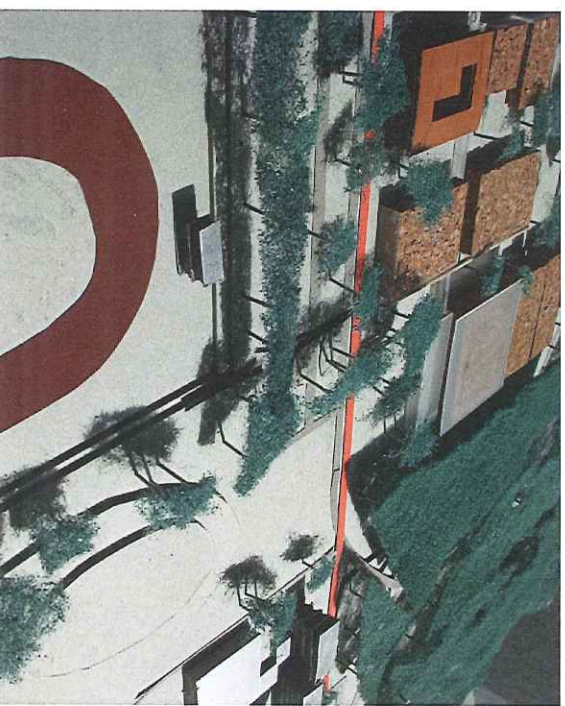
Strip verbindt alle gebouwen met elkaar

Gebouwen omgeven door bos
Boomgroepen tussen gebouwen en op parkeervelden

Glazen gang verbindt de dozen

Hoofdgebouw Innovatieve Sportcomplex kijkt uit over centrale veld

3.3 Olympic Training Center

Het Olympic Training Center in de noordrand van Papendal bestaat uit drie gebouwenclusters: het Kenniscentrum en het Innovatieve Sportcentrum in het hart, het gebouw van de Sportinstellingen en het Sportonderwijs alsmede een extra gebouw voor sportvoorzieningen aan de westzijde, het Hotel- en Congrescentrum Papendal aan de oostzijde. Alle nieuwbouw oriënteert zich op de centrale strip. Ook de oudbouw als het kantoor van het NOC*NSF en het Hotel- en Congrescentrum wordt op de strip aangesloten.

De nieuwbouw in het hart en aan de westzijde bestaat uit forse door velden met bomen gelede blokken die variëren in diepte. De blokken, die onderling worden verbonden door een glazen gang, zijn 7 tot 13 meter hoog en circa 35 meter breed.

Bewust is ingezet op een heldere en tegelijk ook flexibele structuur. De eerste projecten beginnen aan de strip, in latere fases wordt de cluster naar achter uitgebreid. Verschuivingen in het programma, een ander tijdsplan, zelfs variaties in afmetingen tasten de hoofdstructuur niet aan.

Het Kenniscentrum Sport & Innovatie, een project dat als een van de eerste zal worden gerealiseerd, krijgt met de plaats waar nu het zwembad staat een bijzondere positie binnen de stedenbouwkundige opzet; vanaf de hoofdweg staat het gebouw vanaf meerdere kanten prominent in beeld.

De hoofdentree van de cluster gebouwen in het hart ligt bij het meest oostelijke gebouw. Dit gebouw grenst aan het centrale glooiende veld dat uitzicht verschaft op de boszoom in het zuiden. De open ruimte wordt ingeleid

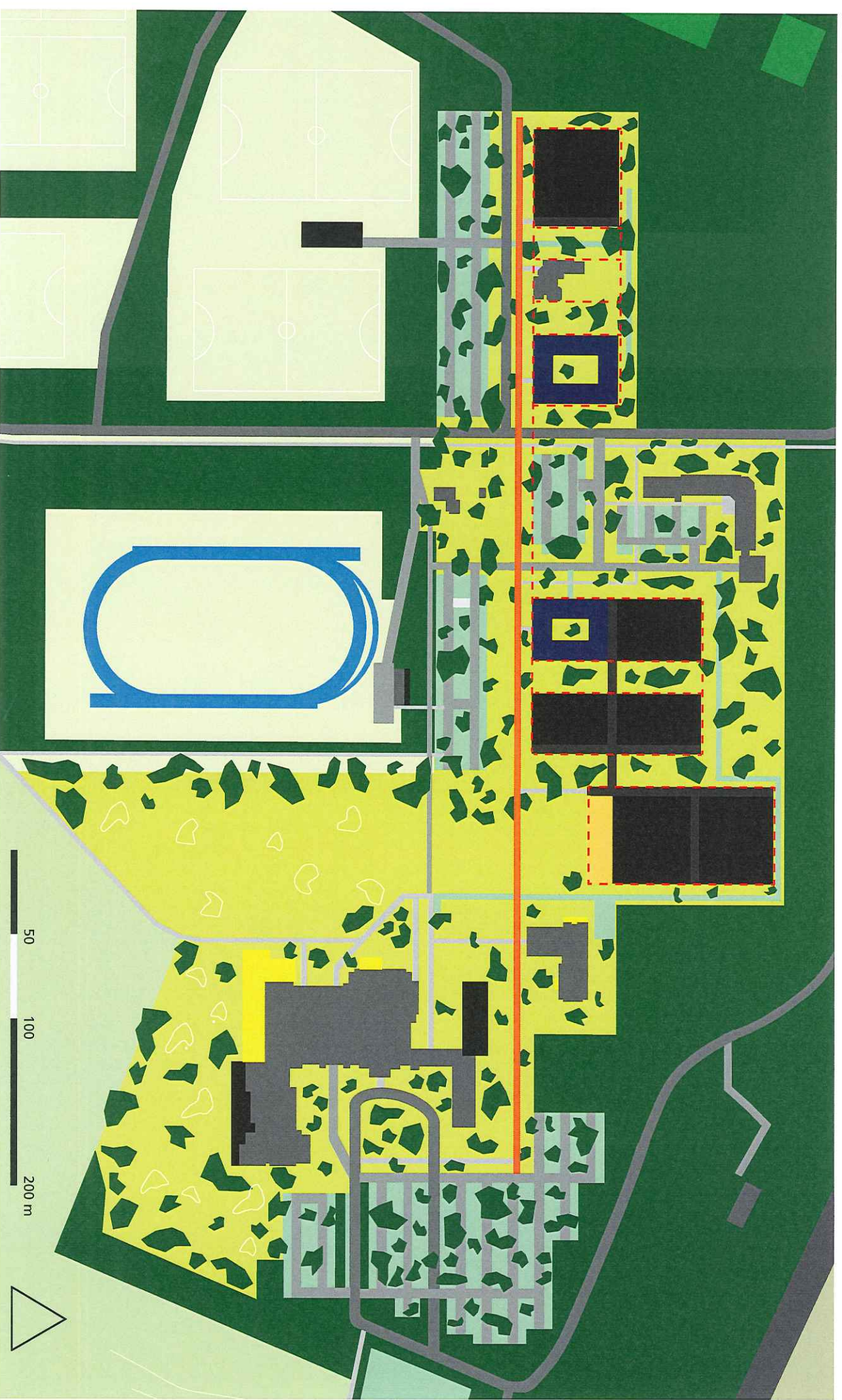
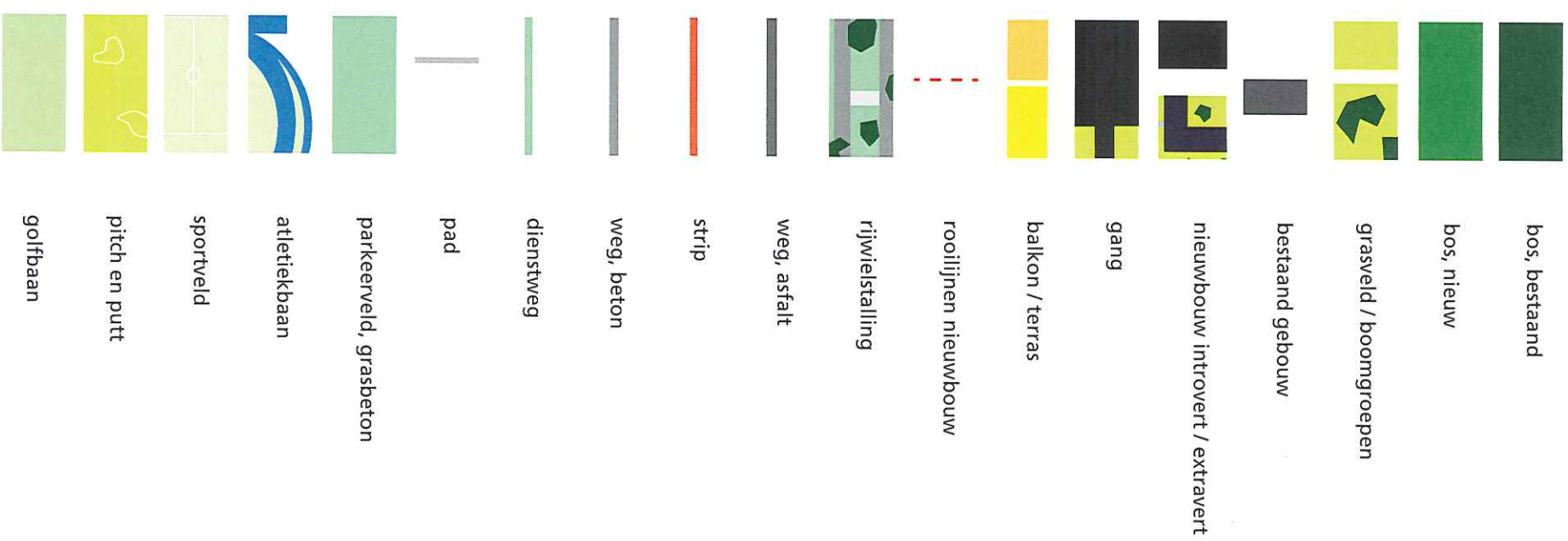
door met boomgroepen begroeide delen langs de strip en het parkeerveld. Vanwege de bijzonderheid van de plek is de voorgevel expres even naar achteren gelegd. Hierdoor kan het open veld zich manifesteren als een groen plein aan de strip. Het blok met de grootste en hoogste sporthal van het complex komt zo op het veld te staan. Bij de hoofdentree van het gebouw komen alle interne looplijnen samen. Daarmee wordt de kop van het gebouw een uitgelezen plek om een sportkantine met een terras te situeren.

De westelijke gebouwencluster, die bestaat uit het uitgebreide NISB, het gebouw voor de Sport- en Onderwijsinstellingen en een hal met extra Sportvoorzieningen, steekt aan de noordzijde buiten de huidige bestemmingsplangrens. Hiervoor wordt ontheffing aangevraagd.

3.4 Buitensport en andere activiteiten

Alle buitensporten liggen straks ten zuiden van de strip. In het hart van Papendal komen de sportvelden, in het zuiden de golfbaan en het evenemententerrein. De gemoderniseerde atletiekbaan, dicht bij de gebouwen van het Innovatieve Sportcentrum, vormt het hart van de buitensport. Westelijk van de atletiek wordt het nieuwe trainings- en opleidingscentrum van Vitesse gevestigd. Ten zuiden daarvan liggen extra sportvelden, die ook voor evenementen inzetbaar zijn. Helemaal in het zuidwesten ligt het evenemententerrein.

De golfbaan van de Edese Golf Club krijgt een kleine uitbreiding richting het voormalige trimcircuit. Op de westelijke helft van de golfbaan mogen bomen en bosschages worden gekapt, zodat hier de prachtige uitzichten vanaf de hooggelegen delen van Papendal naar de boszoom in het zuiden niet dichtgroeien.

Masterplan Olympic Training Center Papendal
januari 2008

Ten zuiden en westen van het Congrescentrum wordt een Pitch & Puttbaan aangelegd. Het startpunt ligt bij het café-restaurant van het Congrescentrum.

3.5 Fasering en flexibiliteit

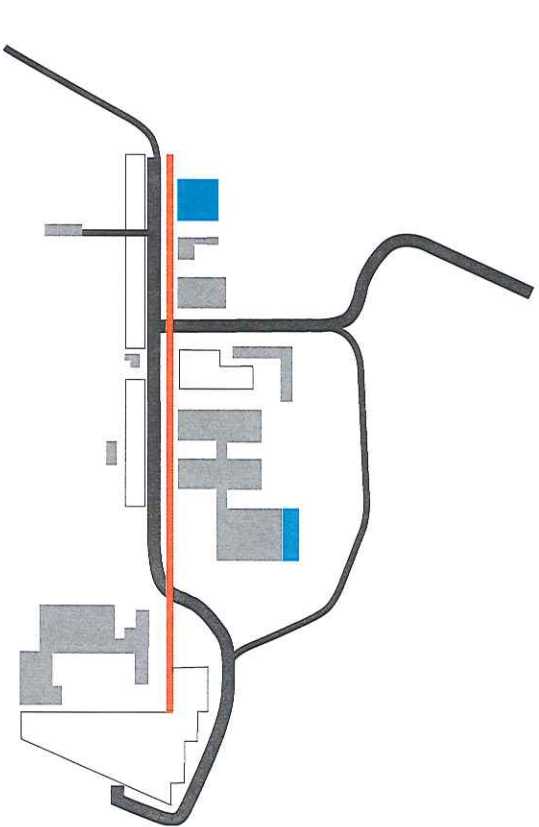
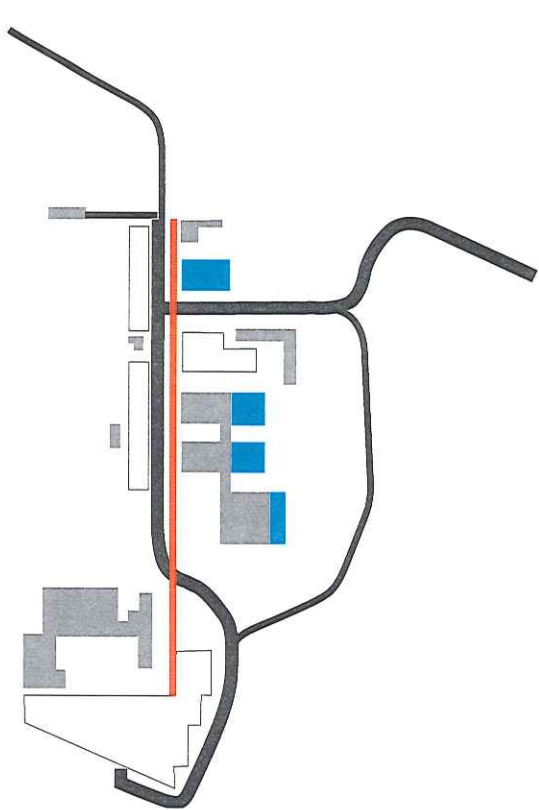
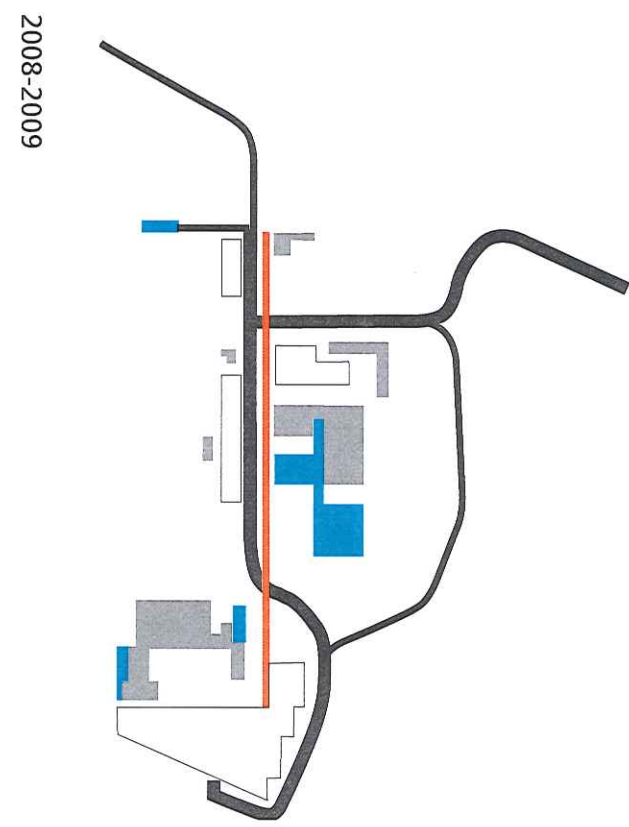
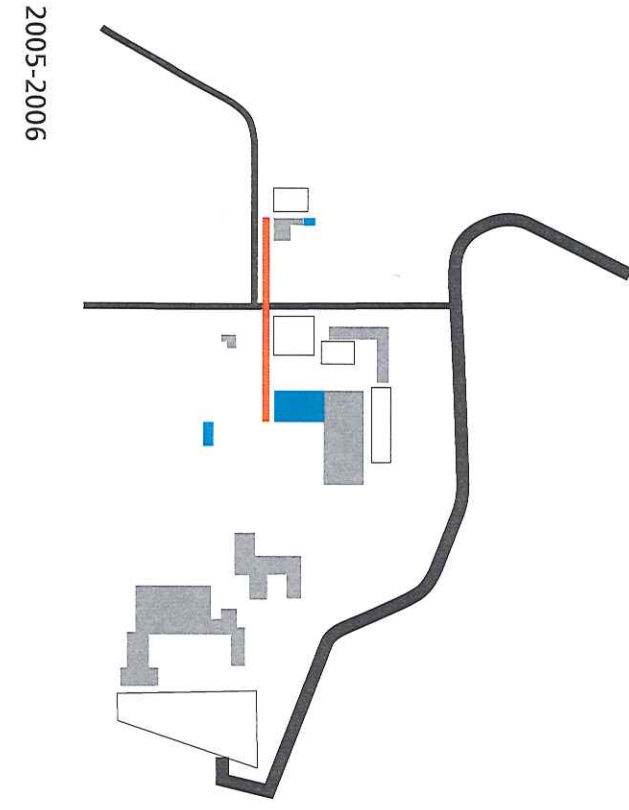
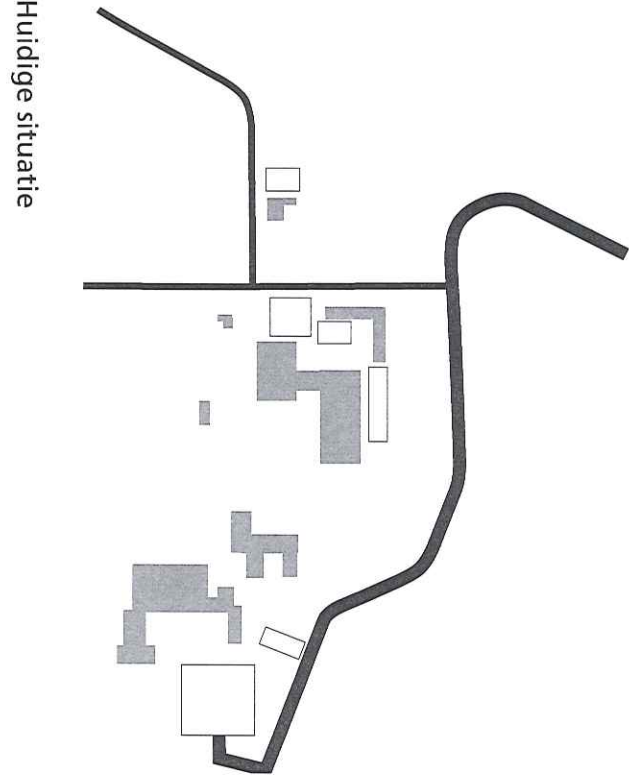
Niet alle projecten worden tegelijkertijd ter hand genomen. Tevens zal de looptijd der projecten verschillen, wat betekent dat projecten deels parallel en deels na elkaar worden uitgevoerd. In de bijgaande globale tijdsplanning staan de sloop- en bouwwerkzaamheden voor de komende jaren opgesomd. De ruimtelijke ontwikkelingen zullen grofweg in twee fases plaatsvinden: een tussenfase van nu tot 2008, waarin de realisatie van het Olympic Training Center centraal staat en een eindfase van 2008 tot 2015 die is gericht op de uitbreiding en modernisering van de accommodaties en de voorzieningen. Daarmee kent de revitalisering van het Nationaal Sportcentrum een looptijd van ruim 10 jaar.

Het masterplan is zo opgezet dat eventuele vertragingen, het afstel van deelprojecten alsook verschuivingen in het programma niet tot een gemankteerde opzet van het complex leiden. Inzet van de bij de revitalisering van Papendal te nemen stappen is dat in elke fase een aanvaardbare kwaliteit ontstaat. Dit geldt voor zowel de stedenbouwkundige opzet als voor de terreininrichting. De eerste serie gebouwen zal een front maken naar de centrale strip. Tijdens de bouw hiervan kunnen onderdelen van het bestaande sportcomplex, zoals het ketelhuis en de grote sporthal, blijven functioneren. Een vervolgsérie ligt achter de eerste reeks gebouwen en aan de start van het project.

Ook de terreininrichting kan stapsgewijze worden uitgevoerd. Zo kan het Kenniscentrum in eerste instantie

Sloop	Aanvang	Realisatie
Zwembad	2005	2006
Kapschuur	2005	2006
ISA/Vitesse/Blaashal	2006	2008
Kleedkamers buitensport	2006	2008
Hotels 1 en 2	2007	2008
Dienstwoning	2009	2010
Huidige sporthal	2009	2010
Uitbreiding / verplaatsing		
NSB	2005	2006
Hotel 4	2007	2008
Congrescentrum	2007	2008
Nieuwbouw		
Atletiekbaan	2004	2005
Kenniscentrum	2005	2006
Kapschuur	2005	2006
Vitesse	2007	2008
Innovatieve sportcomplex	2008	2009
Sport- en Onderwijsinstellingen	2009	2010
Uitbreiding Innovatieve Sportcomplex	2009	2010
Toekomstige voorzieningen	2010	2015
Overige ontwikkelingen		
Pitch & Put	2005	2005
Uitbreiding Edese Golf Club	2007	2008

Fasering revitalisering Papendal

Huidige situatie

2005-2006

2008-2009

2008-2010

Na 2010

gebruik maken van de bestaande parkeerplaats bij het oude zwembad. Pas bij de bouw van het Innovatieve Sportcomplex wordt het eerste deel van het grote parkeerveld richting de atletiekbaan aangelegd. Na de sloop van de oude hotels worden de strip en de nieuwe hoofdweg richting het congresgebouw doorgetrokken.

3.6 Verkeer en parkeren

Inzet van het masterplan is om op Papendal de mobiliteit te beperken. Hierbij is als achtergrondstudie gebruik gemaakt van het vervoerplan. Op plannen van de gemeente Arnhem voor een transferium in de noordrand van de stad kan het sportcentrum moeilijk inhaken; ten opzichte van Papendal ligt de locatie bij Burgers Bush te perifeer. Wel wordt voor Papendal een betere verbinding met het bestaande busnet nagestreefd.

Met het concentreren van alle gebouwen en voorzieningen in de noordrand wordt het aantal rijbewegingen over het terrein beperkt.

Inmiddels kennen alle wegen in de omgeving vrij liggende fietspaden. Ter stimulering van het fietsverkeer wordt voor het personeel een overdekte fietsenberging aangebracht.

Wegen en paden Het huidige Papendal kent een uitgebreid wegnennet. De eerder uiteengezette hoofdweg brengt helderheid in de verkeersstructuur. Automobielen en fietsers kunnen via deze weg op elke gewenste bestemming op Papendal, of het nu om een van de gebouwen of om een buitensport gaat, komen.

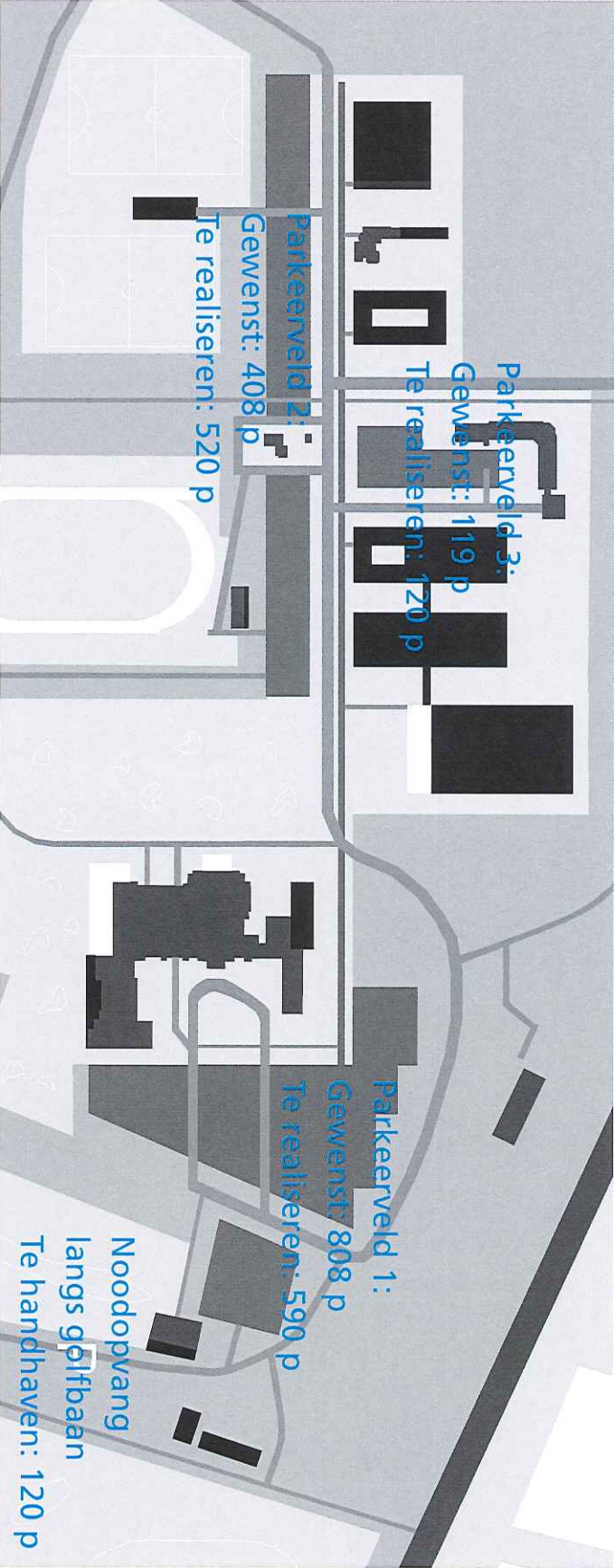
De concentratie van activiteiten in het noorden brengt met zich mee dat in de zuidelijke helft van Papendal enkele wegdelen kunnen vervallen. Ook het uitgebreide padenstelsel kan hier worden opgeheven. Behalve bij

evenementen hoeven de zuidelijke wegen op het terrein niet meer bereiden te worden; verplaatsingen richting de oude kapschuur, Vitesse en het ISA zijn niet meer nodig. Rond het Olympic Training Center wordt het wegen- en padenstelsel op enkele plaatsen uitgebreid. In aanvulling op de strip, het brede centrale pad dat alle bestemmingen met elkaar verbindt, wordt een wandelpadje langs de hoofdweg aangelegd richting de bushaltes aan de Amsterdamse Weg.

Parkeren Met opzet wordt het parkeren op enkele grote velden geconcentreerd. Het komt zowel de oriëntatie alsook de attractiviteit van het landschap ten goede; grote delen van het terrein blijven vrij van geparkeerd blik. Bovendien kunnen, doordat de verschillende terreindelen straks via de hoofdweg met elkaar verbonden zijn, automobielen gemakkelijker uitwijken naar een ander parkeerveld. Tegelijk biedt de strip de mogelijkheid om tussen de verschillende parkeerplaatsen heen en weer te lopen. Hierdoor kunnen pieken in het parkeren beter worden opgevangen.

Momenteel omvatten de grotere parkeerterreinen op Papendal plus minus 500 permanente parkeerplaatsen. Het gebied bij het NOC*NSF en de oude sportgebouwen kent een overcapaciteit, het parkeerterrein voor het Hotel- en Congressentrum een fors parkeerplaatsentekort.

Op basis van het voorgenomen programma voor binnen en voor buiten wordt het aantal benodigde parkeerplaatsen op 1.350 geschat. Iets meer dan 800 parkeerplaatsen voor het Hotel- en Congressentrum, ruim 400 voor de diverse sportfaciliteiten in het hart en aan de westzijde langs de strip, ruim 100 parkeerplaatsen voor NOC*NSF.

	Bruto Vloer Oppervlaktes	Norm	Gewenst aantal P	Huidige aantal P	Te ver- wijderen P	Te reali- seren P	Totaal aantal P
Parkeerveld 1							
Hotel en Congressentrum Papendal	Congressentrum 12.149 m2	6 per 100m2 BVO	728	270		320	590
	Hotel 3, 200 kamers	0,25 per kamer	50				
Pitch and Putt	3 hectare	10 per hectare	30				
Totaal parkeerveld 1			808	270		320	590
Noodopvang langs golfbaan				120			120
Parkeerveld 2							
NISB	1.272 m2	2,5 per 100 m2 BVO	35	20	20-		
Kenniscentrum Sport & Innovatie	3.100 m2	2,5 per 100 m2 BVO	78			520	520
Innovatief Sportcomplex	5.000 m2	1,0 per 100 m2 BVO	50				
Uitbreiding Innovatief Sportcomplex	5.000 m2	1,0 per 100 m2 BVO	50				
Sportonderwijs / sportinstellingen	6.000 m2	1,5 per 100 m2 BVO	90				
Toekomstige voorzieningen	4.500 m2	1,0 per 100 m2 BVO	45				
Atletiekbaan	2 hectare	10 per hectare	20				
Vitesse	4 hectare	10 per hectare	40				
Totaal parkeerveld 2			408	20	20-	520	520
Parkeerveld 3							
NOC*NSF	4.742 m2	2,5 per 100m2 BVO	119	210	90-		120
Totaal parkeervelden 1,2,3 en noodopvang langs golfbaan			1.335	620	110-	840	1.350
Parkeerveld evenementen			3.200				3.200

Parkeren nu en in de toekomst

Het concept van het Olympic Training Center brengt een aantal malen dubbelgebruik met zich mee. De sporters die trainen op het Innovatieve Sportcomplex slapen in het hotel, ook de congresgangers zijn tegelijk hotelgasten. Gezien het specifieke gebruik van het Innovatieve Sportcomplex, dat voornamelijk wordt gevuld door trainende topsporters, wordt voor deze gebouwen een lagere parkeernorm gerekend als in de stad voor sporthallen gebruikelijk is. Het trainings- en opleidingscentrum van Vitesse maakt tevens gebruik van het grote parkeerveld langs de strip.

Op alle parkeervelden wordt in de nabijheid van de gebouwentrees een aantal invalidenparkeerplaatsen van 3.50 meter breedte gerealiseerd.

Bij pieken, die met name bij het Hotel- en Congrescentrum te verwachten zijn, kan uitgeweken worden naar het grote parkeerveld tussen sportgebouwen en atletiekbaan. Hierop is een overcapaciteit van 100 parkeerplaatsen aangebracht. De doodlopende weg langs het clubhuis van de Edese Golf Club dient als noodoverloop, De brede weg, die nu al regelmatig als noodoverloop dienst doet, heeft een parkeercapaciteit van 120 auto's.

Bij evenementen op de velden aan de zuidzijde van Papendal wordt gebruik gemaakt van een veld aldaar. Het veld kent een parkeercapaciteit van zo'n 3.200 auto's.

Bij incidenteel voorkomende zeer grote evenementen kan worden uitgeweken naar weilanden bij Wolfheze of Oosterbeek. Via pendelbusjes worden mensen dan heen en weer vervoerd; Papendal heeft hier goede ervaringen mee.

Veiligheid Ten opzichte van de huidige situatie heeft het voorgenomen verkeerscircuit het voordeel dat in ge-

val van calamiteiten alle gebouwen van meerdere kanten te benaderen zijn.

Uitgangspunt is om het Papendalterrein tot 30 km-gebied te verklaren. Daardoor is er geen voorrangsgeling van kracht; alle kruisingen zijn zodoende gelijkwaardig. De lage snelheid heeft het voordeel dat het langzame verkeer op het terrein minder gevaar loopt. Kruisingen tussen autowegen en bijvoorbeeld de strip zullen als drempel dienen te worden uitgevoerd.

3.7 Beeldkwaliteit

Om de in het masterplan voor Papendal uitgezette hoofdlijnen te realiseren is het zaak om zowel voor het landschap als voor de gebouwen de na te streven beeldkwaliteit nader te formuleren. Voor het sportcomplex is bewust gekozen voor natuurlijke en sobere materialen. Een set beeldkwaliteitscriteria vormt de leidraad bij de uitwerking van het masterplan van het sportcomplex. De criteria zijn tevens het toetsingskader voor welstand; voor de binnenkort te realiseren ontwerpen, maar ook voor plannen die pas later in ontwerp gaan.

Bos, bomen, velden Voorwaarde voor de ruimtelijke vernieuwingen is het verder uitbouwen van bestaande landschappelijke kwaliteiten. De relatie van de natuur met de artificiële, gebouwde elementen is een essentieel aandachtspunt bij de beeldkwaliteit van Papendal. De geleiding van het besloten boslandschap door open velden is een belangrijke karakteristiek. Het contrast tussen het relatief besloten en donkere bos met de grote en lichte open ruimtes met uitzichten naar de verte geeft ruimtelijke dynamiek.

Met de her en der in het terrein opduikende heuvels, bulten en glooiingen worden de landschappelijke erva-

ringen versterkt. Ook de overgangen van donkere naar lichte plekken, bijvoorbeeld op plaatsen waar boomgroepen op de velden staan, de bladeren op het zand tegenover het groene gras, de verschillende geuren en geluiden verhogen de landschapsbeleving.

De geleiding in het landschap wordt op verschillende schaalniveaus uitgebuit en geaccentueerd. De hoofdstanddelen van het groen zijn de bossen en de velden. Rondom het hele complex ligt bos. De voetbalvelden en de atletiekbaan zijn als het ware als open ruimtes uit het bos gehakt. De strook met gebouwencusters is transparanter en heeft een parkachtige setting. Rondom de gebouwen en op de parkeervelden staan boomgroepen verspreid op een doorlopend maaiveld van gazons en ruige weides. De boomgroepen vormen soms een dicht dak, tussen de gebouwen komen de bomen meer los van elkaar te staan.

Het grote golfveld en het evenemententerrein zijn het meest open. Het contrast tussen deze velden en de andere gebieden wordt uitgebuit door op enkele strategische plaatsen, zoals vanaf de terrassen bij het restaurant van het Hotel- en Congressentrum en vanaf het terras bij het sportcafé in het Olympic Training Center, uitzichtmogelijkheden te creëren.

Verhardingen Om de Veluwenatuur optimaal tot zijn recht te laten komen worden de materialen voor de terreininrichting, zoals de verhardingen en het meubilair, in hoofdzaak in één toon, doelmatig en sober gehouden. Op enkele centrale plaatsen wordt meer expressie nagestreefd.

Bij de wegen en paden wordt de volgende indeling gehanteerd. De wegen, die regelmatig zwaar verkeer te

verduren krijgen, worden geasfalteerd. Eventueel wordt het asfalt afgestrooid met grind. De rijwegen van de parkeerplaatsen worden in grijze betonklinkers uitgevoerd, de parkeervakken in grasbeton. Daarmee gaan de parkeervelden op dagen dat er niet geparkeerd wordt op in de omgeving.

De strip, de nieuwe rugengraat van het gerevitaliseerde Papendal, krijgt wat meer cachet. In samenhang met de ideeën voor de verschillende nieuwe gebouwen van het Innovatieve Sportcomplex wordt voorgesteld om de strip in roestrode platen uit te voeren. De andere voetpaden worden in steenslag gelegd.

Meubilair Aan de buitenruimte wordt een minimum aan meubilair toegevoegd. Voor de verschillende stuks meubilair is een familie van bij elkaar passende onderdeelen samengesteld die wordt gekenmerkt door deugdelijkheid en een terughoudende vormgeving. De verlichtingsarmaturen bestaan uit kappen die het maaiveld aanlichten. Enkele kloeke banken op de strip geven zitgelegenheid, de afvalbakken zijn doelmatig van vorm en gemakkelijk te legen.

Bij de gebouwen worden de afvalbergingen inpandig opgelost. De overdekte fietsenstalling voor het Olympic Training Center wordt een monochroom transparant object op het centrale parkeerveld. Voor fietsen worden op enkele plaatsen stangen in het terreinontwerp geïntegreerd. Voor de bebording wordt uitgegaan van een flexibel systeem van donkere borden met lichtgekleurde fluorescerende letters. De stangen van de afvalbakken, de fietsenstalling en de bebording zijn identiek.

Losse blokken Een clustering van het programma in forse volumes zorgt ervoor dat het landschap om de

LANDSCHAP

Zomen: gemengd bos

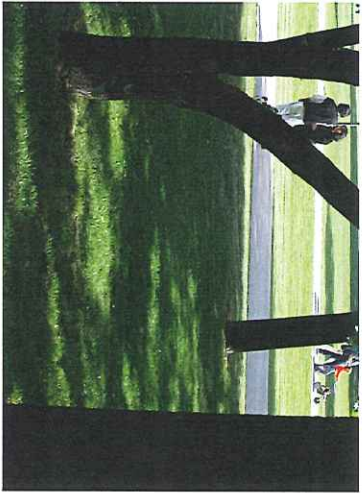

Park, Pitch & Putt: boomgroepen

parkeervelden: boomgroepen

Bomen

Rondom gebouwen, langs hoofdweg: gazon

Overige bermen, Pitch en Putt, incidenteel bij gebouwen: ruw gras

Velden

Wegen: asfalt

Strip verbijzonderen

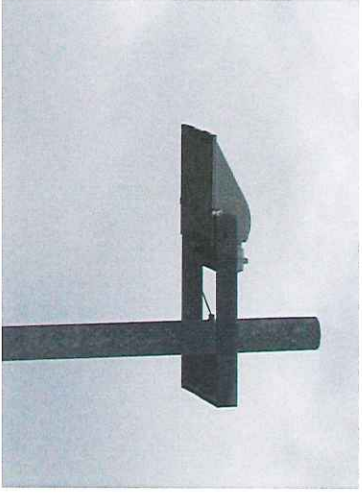

Parkeerwegen: betonklinkers

Parkeren: grasbeton

Verhardingen

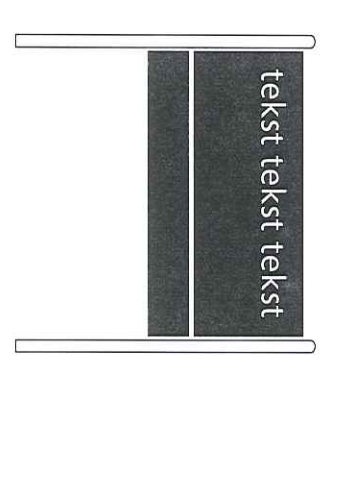
Gerichte verlichting

Kloofke banken

Stang voor fietsen

Donkere flexibele borden, lichte letters

Meubilair

Pad: steenslag

Stalling transparant

Bammens afvalbak

gebouwen heen kan spoelen. De blokken hebben een vergelijkbare maat en afstand tot elkaar zodat er langs de strip ritmiek ontstaat. Intern zijn de gebouwenclusters logisch en flexibel georganiseerd; door de tijd heen is nog menige verschuiving in het programma te verwachten.

Naar achteren kunnen de uitbreidingen in maat variëren zonder dat het krachtige en tegelijk luchtige beeld wordt aangetast.

Oriëntatie op strip De gebouwentrees zijn naar de strip gericht. De langs de strip gelegen sportdozen geven door middel van inkijkjes of het gebruik van transparante materialen iets van hun geheimen prijs. In de bewegingen tussen de functies komt het sportcomplex tot leven. De collectieve plekken worden zo logisch en transparant mogelijk vormgegeven. Activiteiten en ontmoetingen in de gangen, het sportcafé, de fitnessruimte en het inspanningslaboratorium hebben het bosrijke landschap als decor en zijn van buitenaf zichtbaar.

Gelijke hoofdvorm De volumes gaan een dialoog met elkaar aan doordat ze een zelfde hoofdvorm krijgen. Het worden fraaie kloeke dozen temidden van de groene met losse bomen en bosfragmenten bestrooide velden. Details of uitstulpingen ondersteunen het beeld van de doos. Met een dergelijk concept zijn de huid, de materiaalkuize en de verwerking daarvan op het volume, essentieel.

Het blok aan het open veld wordt verbijzonderd. Hier zijn de collectieve functies van het sportcomplex geconcentreerd: de hoofdentree, de fitnessruimte en het sportcafé met terras op de eerste verdieping waarvandaan van het uitzicht over het veld naar de zuidelijke boszoom kan worden genoten.

Introvers en extraverts Ruimtelijk thema bij de blokken langs de strip is het contrast tussen introverte en extraverte volumes. De sportgebouwen zijn naar binnen gekeerd; bij de meeste sporten verstoort teveel daglichttoetreding de sportbeoefening. Het Kenniscentrum Sport & Innovatie, de onderwijsgebouwen en gebouwen met collectieve functies zoals een fitnessruimte en het sportcafé zijn naar buiten gericht. Dit contrast ligt in het programma van het Olympic Training Center besloten: introverte trainingszalen en kleedhokken en extroverte laboratoria, kenniscentra en ontsluitingen. In de materiaalkuize en uitstraling kunnen de blokken daarom heel verschillend zijn.

Verschillende huiden Het contrast tussen de verschillende volumes wordt versterkt door extraverte gebouwen als het Kenniscentrum een transparante huid en introverte gebouwen als de sportgebouwen een dichte huid te geven. In elk gebouw overheerst één materiaal. Differentiatie ontstaat door per volume een ander hoofdmateriaal toe te passen. De inzet is om pure materialen toe te passen, die uit zich zelf voor leven, voor variatie zorgen. Bijvoorbeeld door invloeden van de tijd en van het weer.

Detaileringen De aandacht dient uit te gaan naar enkele accenten zoals openslaande deuren, bewerkt glas of een afwijkend hekwerk. Gezien de forse maat van de volumes kennen de huiden of hoofdmaterialen van de gebouwen schakeringen, bijvoorbeeld door verwerking van metaal danwel van cederhouten planken.

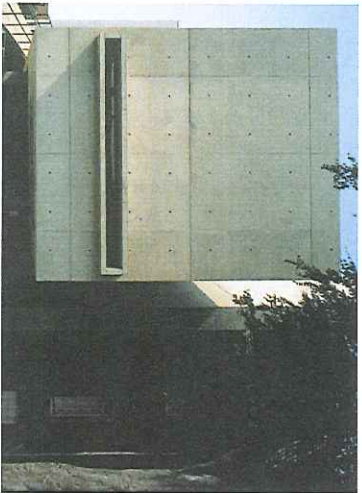
Door in de hoegenaamd gesloten volumes van de sportzalen gierzwaluwkasten, vleermuizenstenen of hemelwarterafvoeren te integreren komen de monochrome dozen ook tot leven.

BEBOUWING

Plaatsting

Losse blokken in het groen

Orientatie op strip

Transparante gangen

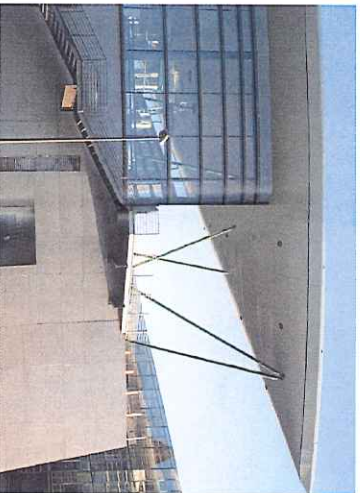
Hoofdvorm

Extravert

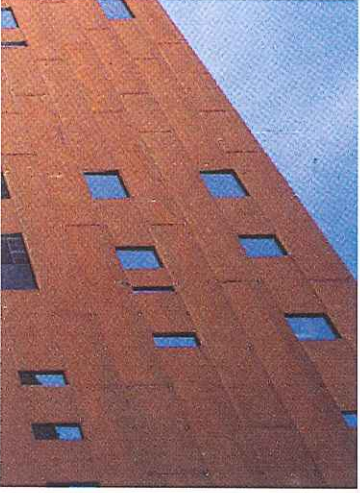

Introvert

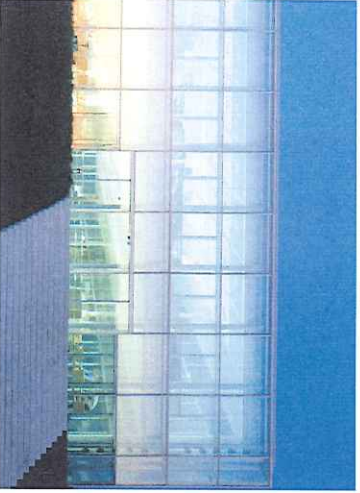

Gebouw met uitzicht

Gevel

Cortenstaal

Nuances in glas

Hout

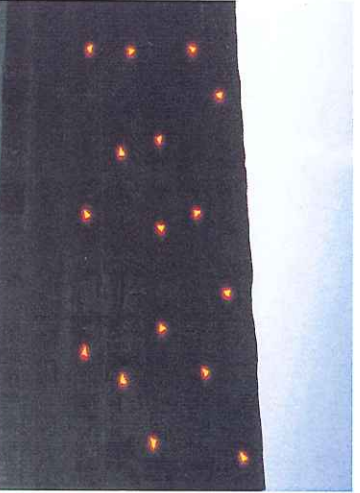
Detailering

Openingen in doos

Variatie dankzij weersinvloeden

Lichtpunten

Ontwatering

4 Ecologie, milieu en andere aspecten

4.1 Ecologie

Papendal ligt op de Veluwe, het grote nationale natuurgebied in wording. Bij de behandeling van het beleid eerder in dit masterplan is duidelijk geworden dat het Nationaal Sportcentrum onderdeel uitmaakt van de ecologische hoofdstructuur. In sommige beleidsdocumenten is door het zuiden van het terrein een ecologische verbindingszone richting de Heelsumse Beek geprojecteerd.

Het gebied Papendal is een zeer gevarieerd cultuurlandschap. De voormalige heideontginning kent een grote variëteit aan landschappelijke elementen en natuurlijke milieus. Oudere en jongere bossen en bosstroken waarin verschillende boomsoorten groeien omzomen de gebouwen, de sportvelden, het evenemententerrein en de golfbaan. Het gevarieerde landschap, met goed onderhouden en meer verwaarloosde delen, blijkt een prima biotoop voor talloze vogels en dieren. Zelfs de gebouwen spelen voor sommige vogelsoorten als broedplaats en voor enkele vleermuissoorten als verblijfsplaats een rol.

Onderzocht is welke beschermde soorten naar verwachting in het plangebied aanwezig zijn en wat de ecologische gevolgen zijn van de voorgenomen ingrepen.

Aan het einde van deze paragraaf wordt aangegeven hoe Papendal kan bijdragen aan de versterking van de natuurwaarden aan de zuidzijde van het terrein.

Planten De flora op Papendal beperkt zich tot in Nederland algemene plantensoorten met bos- en struweelplanten zoals fluitenkruid, klimop, look zonder look, braam, smeerwortel, zevenblad en dergelijke. Voor zover bekend zijn er geen beschermde flora en rode lijst soorten in het gebied aanwezig.

Vogels Het gebied is in 2000 goed geïnventariseerd op broedvogels. Er zijn 44 soorten waargenomen op het Papendalterrein. De vogels komen voor in het bos, de bosranden en op de velden zoals de golfbaan. Roofvogels die zijn waargenomen zijn sperwer, buizerd, bosuil en ransuil. Op Papendal leven drie spechtensoorten:

groene specht, grote bonte specht en kleine bonte specht. Op de golfbaan is een nest van de roodborsttapuit waargenomen, ook komen er enkele paartjes van de boomleeuwerik voor. De boszomen bieden plaats aan verschillende soorten lijsters en aan kleinere vogels als boompieper, witte kwikstaart, heggenmus, zwarte en gekraagde roodstaart, braamsluiper, tuinfluiter, vuurgoudhaantje, grauwe vliegenvanger, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, groenling, kneu en appelvink. De gebouwen bieden broedgelegenheid aan soorten als huiszwaluw, witte kwikstaart en kauw. Alle in Nederland voorkomende vogelsoorten zijn als extra te beschermen soort opgenomen in de Flora- en faunawet. Verstoring van nestplaatsen in het broedseizoen, dat loopt van maart tot en met juli, is niet toegestaan.

Zoogdieren Binnen het plangebied hebben vos, hermelijn, wezel, bunzing, egel, tweekleurige bosspitsmuis, huisspitsmuis, mol, eekhoorn, rosse woelmuis, aardmuis, veldmuis, bosmuis, haas en konijn, een vaste rust-, verblijfs- en voortplantingsplaats. Ook zijn dassen en reën waargenomen op Papendal. Op de plaatsen waar ontwikkelingen zullen plaatsvinden bevindt zich geen vaste rust- of verblijfsplaats van de das.

In het plangebied komen verschillende soorten vleermuizen voor. Zo worden De Slenk en de oude hotels door enkele vleermuissoorten als zomerverblijfplaats en winterverblijfplaats gebruikt.

Aanbevolen wordt om genoemde gebouwen in de maanden september-oktober, buiten de kraamtijd en voor de winter, te slopen.

Amfibieën, reptielen en overige organismen In de omgeving van het plangebied zijn diverse amfibieën en reptielen waargenomen: gewone pad, adder, hazelworm, zandhagedis, levendbarende hagedis en gladder slang. De zandhagedis en gladder slang zijn volgens de Flora- en faunawet extra beschermde soorten. De ontwikkelingslocaties lijken ongeschikt om als vaste rust- of verblijfplaats voor deze extra beschermde reptielen te dienen. Wettelijk beschermde insectensoorten zijn in het plangebied of in de directe omgeving niet aanwezig.

Toetsing Papendal ligt in een gebied waar het 'nee, tenzij-regime' van kracht is. Nieuwe plannen, projecten of handelingen die wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten zijn niet toegestaan, tenzij er geen reële alternatieven zijn én er sprake is van redenen van groot openbaar belang. Voor ingrepen die aantoonbaar aan deze criteria voldoen geldt dat de schade moet worden beperkt door compenserende maatregelen.

De Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn en de Flora- en faunawet bieden het kader om te toetsen wat de gevolgen zijn van de revitalisering van het Nationaal Sportcentrum. Zo is het volgens de Flora- en faunawet niet toegestaan om zonder ontheffing activiteiten te verrichten die leiden tot aantasting van de voortplantingsplaats, de vaste rustplaats of de vaste verblijfplaats van te beschermen soorten. Gelet hierop is het van belang te bekijken of op Papendal de beschermde soorten niet worden verstoord. De resultaten van het ecologisch onderzoek, waaruit

hierboven is geput, zijn opgenomen in het "Basisdocument Flora- en Faunawet, Herinrichting Sportcentrum Papendal". Uit genoemd onderzoek wordt duidelijk dat de voorgenomen projecten geen significant effect op de instandhouding van de populaties van soorten die volgens de Flora – en faunawet, de Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn beschermd zijn. In het kader van de Flora- en faunawet is inmiddels ontheffing aangevraagd voor de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger die voorkomen bij de oude hotels en op De Slenk. Ook voor de sloop van de sauna, ten zuiden van de atletiekbaan, is een ontheffing aangevraagd.

Natuur ontzien Om beschermde soorten zo min mogelijk te verstoren moeten verschillende regels in acht te worden genomen. Bij sloopwerkzaamheden dienen de (tijdelijke) verblijfplaatsen van vleermuizen te worden ontzien. Bouwwerkzaamheden dienen buiten het broedseizoen plaats te vinden. Ook dienen op de bouwlocatie maatregelen te worden genomen ter bescherming van de te sparen beplanting. Enkele van de genoemde maatregelen vormen een voorwaarde bij het verlenen van een ontheffing.

Natuur ontwikkelen Met de revitalisering van het sportcomplex gaan in het noorden van Papendal enkele bossen verloren, tegelijk ontstaan kansen voor de versterking van het natuuraal in de randen van het terrein en dan met name het zuidelijke deel. De voor de natuur in te richten delen compenseren de te kappen stukjes bos op de plaats van de nieuwbouw ruimschoots. Voor geveld bos geldt de regel dat hoe ouder de gekapte bomen zijn hoe meer oppervlakte er elders gecompenseerd dient te worden. Voor aanplant van 20 jaar oud

wordt 20 % extra compensatie gerekend, voor bos van 20 tot 40 jaar oud 30% extra oppervlak en voor bos dat ouder is dan 40 jaar 40% extra oppervlakte.

De inrichting van de natuurontwikkelingsgebieden op de locaties van de te slopen gebouwen zal worden aangepakt volgens een tweevoudige strategie die mede is vastgelegd in het Beheersplan Groen Papendal 2001-2010.

De bodem van de locatie bepaalt in feite de keuze.

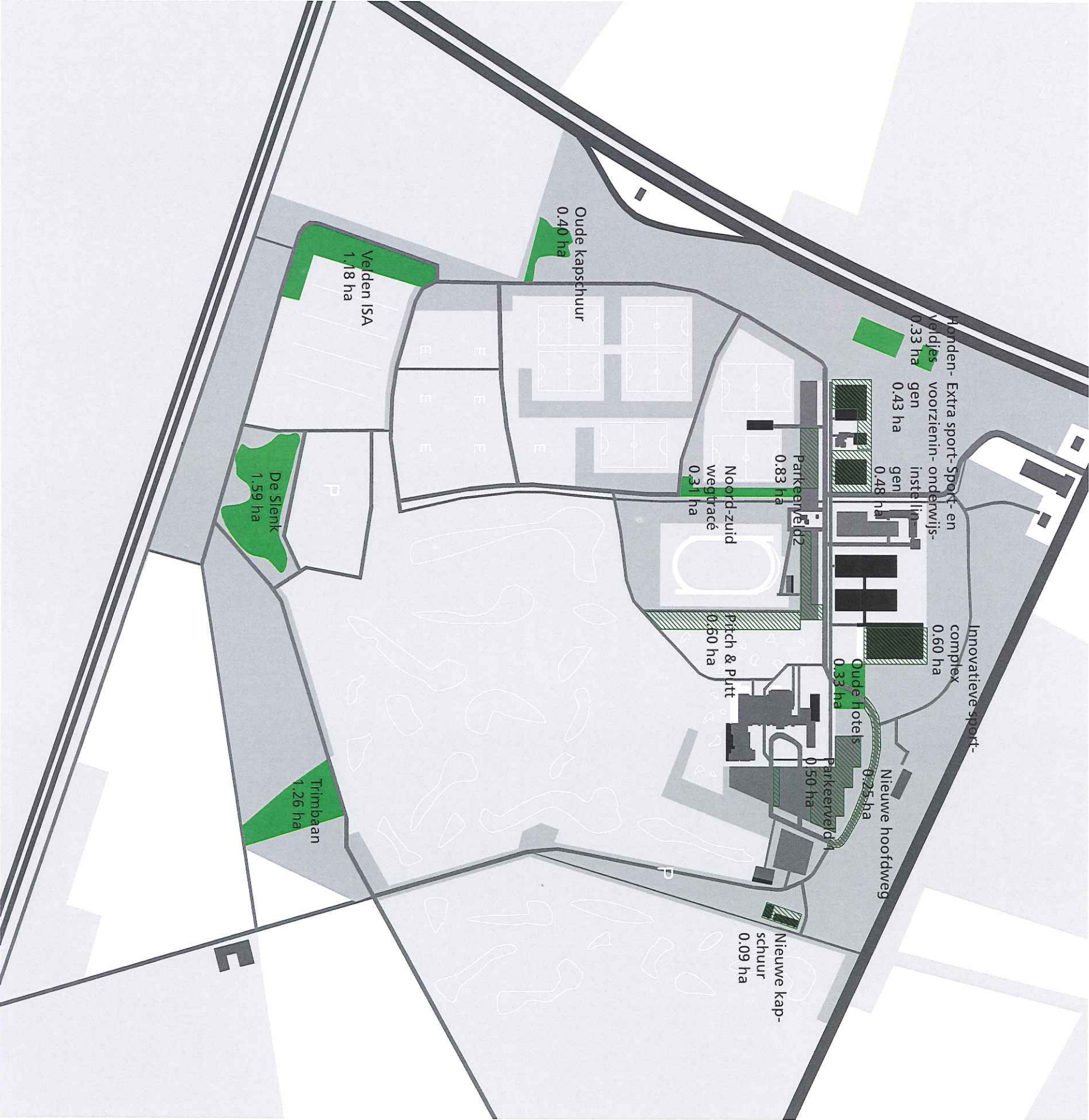
Gronden met een humusrijke bovengrond worden beplant met nieuw bos. Bij de soortkeuze wordt zoveel mogelijk aangesloten bij het type bos in de omgeving; uitgaan wordt van inlandse boomsoorten. Bij schrale gronden, eventueel door middel van diep ploegen te maken, kan de natuur zijn gang gaan. Op deze plekken zullen ruigtes ontstaan, waarin zaailingen opschieten. Uiteindelijk zullen deze plekken bebost raken. De Slenk, de naam zegt het al, ligt in een laagte van het terrein. Nadat deze locatie ontmanteld is wordt het wellicht mogelijk in een laag gedeelte op deze plek een poel aan te brengen. Door de rasters aan de oostzijde en zuidzijde van Papendal te verwijderen en hooguit te vervangen door een hek van paal en draad worden grotere trekbewegingen van het wild gestimuleerd. In samenspraak met Rijkswaterstaat zou het raster aan de zuidwestzijde van Papendal kunnen worden verplaatst richting de A50; hierdoor wordt bosgebied aan het natuurareaal in het zuiden van het terrein toegevoegd. De omvorming van de cultuurgronden in natuur zal in het bestemmingsplan buitengebied dienen te worden vastgelegd.

4.2 Milieu

In het kader van de revitalisering van Papendal zijn een aantal milieukundige onderzoeken gedaan. Op verschil-

	Oppervlakttes in hectares
Te kappen bos	
Nieuwe hoofdweg	0.25
Nieuwe kapschuur	0.09
Parkerveld 1	0.50
Parkerveld 2	0.83
Innovatieve sportcomplex	0.60
Pitch & Putt	0.60
Sportonderwijs en Sportinstellingen	0.48
Extra sportvoorzieningen	0.43
Totaal te kappen bos	3.78
Nieuw aan te leggen natuur	
Trimbaan	1.26
De Slenk	1.59
Velden ISA	1.18
Oude kapschuur	0.40
Hondenveltdjes	0.33
Noord-zuid wegrace	0.31
Oude hotels	0.33
Totaal nieuwe natuur	5.40

Globale oppervlakttes te kappen bos en te ontwikkelen natuur

Globale oppervlaktes te kappen bos en te ontwikkelen natuur

schaal: 1:10.000

lende te bebouwen locaties is de bodemkundige kwaliteit onderzocht. Ook zijn de geluidshinder alsmede de luchtvervuiling van omliggende wegen onder de loep genomen. Tevens zijn diverse waterhuishoudkundige randvoorwaarden voor de revitalisering geformuleerd.

Bodem Voorafgaand aan de vaststelling van een ruimtelijk plan moet onderzoek naar de bodemkwaliteit zijn uitgevoerd. Nieuwe bestemmingen dienen bij voorkeur op een schone bodem gerealiseerd te worden. Dit geldt zowel voor woningbouw als voor andere functies waarbij een nieuwe inrichting plaatsvindt.

Voorafgaand aan een functiewijziging of herinrichting van een gebied dient op basis van ten minste het eerste deel van het verkennend bodemonderzoek, het historisch bodemonderzoek, vastgesteld te worden of er ter plaatse een risico van bodemverontreiniging bestaat. Indien op grond van het historisch onderzoek blijkt dat mogelijk verontreinigende activiteiten hebben plaatsgevonden dient ook het tweede deel van het verkennende bodemonderzoek, bestaande uit een standaard bodemonderzoek, te worden uitgevoerd.

Voor Papendal zijn op een viertal in de toekomst te bebouwen deellocaties reeds enkele bodemonderzoeken uitgevoerd. In deze onderzoeken is de actuele en algemene kwaliteit van de bodem vastgesteld. Uit de onderzoeken blijkt dat op de uitbreidingsgronden geen verontreinigingen van betekenis zijn aangetroffen. De enige aangetoonde verontreinigingen bestaan uit een locatie met een minimale overschrijding van de streefwaarde voor PAK en een locatie met een minimale plaatselijke overschrijding van de streefwaarde voor olie in de bovengrond. Uit het onderzoek blijkt dat de oorsprong

daarvan voornamelijk natuurlijk is. Geconcludeerd kan worden dat de in de onderzochte gebiedsdelen uitgevoerde activiteiten niet hebben geleid tot enige vorm van bodemverontreiniging. De kwaliteit van de bodem vormt daarmee geen belemmering voor de voorgenoemen uitbreidingen en nieuwbouw.

Alkoestisch onderzoek Ook de geluidsbelasting is onderzocht. Zo is de geluidsbelasting voor de representatieve bedrijfssituatie bekeken. De conclusie is dat deze op een uitzondering na voldoet aan de in eerste instantie te hanteren richtwaarden. Bij Villa Milla, een woning die op korte afstand van de toegangsweg van Papendal ligt, is sprake van een geluidsbelasting die marginaal hoger is dan de in eerste instantie te hanteren richtwaarde. Aangezien de woning nabij de N224 ligt wordt de te verwachten geluidsbelasting inpasbaar geacht.

De geluidsbelasting als gevolg van indirecte hinder voldoet ruim aan de voorkeursgrenswaarde van 50 dB(A) zoals genoemd in de circulaire "Geluidshinder veroorzaakt door het wegverkeer van en naar de inrichting" van het ministerie van VROM.

Nast de representatieve bedrijfssituatie is tevens de situatie met betrekking tot grote evenementen in ogenschouw genomen. Grote evenementen, die op Papendal maximaal 18 maal per jaar voorkomen, geven voor de beschouwde woningen geluidsbelastingen variërend van 46 tot 62 dB(A) etmaalwaarde. Dat is inclusief een toeslag voor muziekgeluid. Daarmee blijven maximale geluidsniveaus alsmede de indirecte hinder tijdens grote evenementen voldoen aan de voor reguliere activiteiten inpasbaar te achten waarden.

Luchtkwaliteit In de nabijheid van wegen kan sprake zijn van lokale luchtverontreiniging, die negatieve effecten op de gezondheid hebben. Als gevolg van strengere Europese regelgeving is sinds 19 juli 2001 het Besluit Luchtkwaliteit in werking getreden. Bij nieuwe functies langs wegen mag er geen sprake zijn van een overschrijding van de grenswaarden zoals opgenomen in dit Besluit. Ook indien wijzigingen in de bestaande verkeersstructuur of structurele veranderingen in de verkeersintensiteiten plaatsvinden, mag dit niet leiden tot een overschrijding van de grenswaarden bij bestaande gevoelige functies.

Een vuistregel die voor ruimtelijke plannen wordt gehanteerd is dat berekeningen van de luchtkwaliteit alleen hoeven te worden uitgevoerd wanneer het gaat om nieuwe bestemmingen, dan wel bij wijzigingen in de verkeersstructuur nabij verkeerswegen met een intensiteit groter dan 6.000 motorvoertuigen per etmaal. Deze vuistregel is gebaseerd op de Handreiking Luchtkwaliteit en Ruimtelijk Ordening van de Provincie Zuid-Holland en heeft de goedkeuring van het Ministerie van VROM.

Voor de toetsing aan luchtkwaliteit als gevolg van wegverkeer worden alleen de stoffen stikstofdioxide (NO_2) en fijn stof (PM_{10}) als maatgevend beschouwd.

Stikstofdioxide, dat de sterkste invloed op de luchtkwaliteit nabij wegen heeft, veroorzaakt het snelst een overschrijding van de grenswaarde. Daarnaast zijn ook de concentraties van fijn stof van belang. De grenswaarde voor fijn stof voor gemiddeld 24 uur wordt als gevolg van de hoge achtergrondconcentratie in grote delen van Nederland overschreden. Het terugdringen van deze hoge concentraties is primair een taak van het Rijk. Hiervoor zal het Rijk in de toekomst een Plan van Aanpak

opstellen. Volgens recente jurisprudentie moet de lokale overheid wel maatregelen treffen die binnen haar bevoegdheden passen. Van belang is daarbij dat een planologische ontwikkeling, gezien in een groter verband, de verdergaande reductie van luchtverontreinigende stoffen door het rijk niet in gevaar brengen. Ruimtelijke maatregelen, zoals een grotere afstand tot verkeerswegen, hebben op de luchtkwaliteit in geringe mate effect, omdat een hoge concentratie fijn stof minder gerelateerd aan verkeer is dan bijvoorbeeld stikstofdioxide.

Andere stoffen uit het Besluit, benzeen en dergelijke, hebben een beperkte invloed op de luchtkwaliteit bij wegen en worden daarom ook buiten beschouwing gelaten. Als grenswaarde voor stikstofdioxide wordt vanaf 2010 een jaargemiddelde van 40 μg per m^3 aangehouden. En voor fijn stof vanaf 2005 een jaargemiddelde van 40 μg per m^3 . Bij een 24-uursgemiddelde mogen per jaar maximaal 35 overschrijdingen van 50 μg per m^3 plaatsvinden.

Bij de uitvoering van de Europese richtlijn die ten grondslag ligt aan het Besluit luchtkwaliteit, ligt het primaat bij de bescherming van de gezondheid van de mens. Om te voldoen aan de grenswaarden gaat de eerste zorg uit naar locaties waar de volksgezondheid het meest in het geding is. Denk daarbij aan: plekken waar mensen gedurende lange tijd verblijven, zoals woningen; plekken waar voor de luchtkwaliteit gevoelige groepen verblijven, zoals ziekenhuizen en kinderopvang; plekken waar mensen zich meer dan gemiddeld inspannen, zoals sportterreinen.

Kantoren en bedrijven worden in het algemeen als minder gevoelig beschouwd. Het zijn bestemmingen waar mensen niet gedurende lange tijd in de buitenlucht verblijven. In het kader van Arbo-wet moeten hier reeds

maatregelen worden genomen in verband met luchtkwaliteit en geur.

De in het noorden van Papendal beoogde ontwikkelingen zijn aan de grenswaarden voor de luchtkwaliteit getoetst. Vanwege de ligging nabij de A50 en de N224 is middels berekeningen uit het CARII-programma de luchtkwaliteit ter plaatse in beeld gebracht. CAR staat voor Calculation of Air pollution from Road Traffic. Middels dit programma wordt berekend of er langs wegen sprake is van een overschrijding van de grenswaarde.

Bij de berekeningen is een afstand van 150m tot de A50 aangehouden en van 70m tot de N224. Dit zijn de minimale afstanden waarop de nieuwe gevoelige bestemmingen worden gerealiseerd.

Gebruik is gemaakt van de verwachte verkeersintensiteiten voor het jaar 2015. De grenswaarden bij fijn stof gelden voor uiterlijk 2005, voor stikstofdioxide voor uiterlijk 2010. Omdat de planperiode voor een bestemmingsplan 10 jaar bedraagt, is als “worst case scenario” gerekend met verkeersintensiteiten voor 2015. Hierbij is gebruik gemaakt van het scenario in het CAR-programma dat

rekent voor het jaar 2010, omdat er geen scenario voor 2015 beschikbaar is. Vanwege de ligging in de oksel van beide wegen is ook de cumulatie berekend. In de bijgevoegde tabel zijn de berekeningsresultaten weergegeven.

Uit de CAR II-berekeningen blijkt dat zowel langs de A50 als langs de N224 aan de jaargemiddelde grenswaarden voor beide stoffen wordt voldaan. Ook wanneer rekening wordt gehouden met de cumulatie van beide wegen worden geen jaargemiddelde grenswaarden overschreden. Wel vindt er een overschrijding plaats van de 24-uursgemiddelde grenswaarde voor fijn stof ten opzichte van de A50 plaats. Deze grenswaarde wordt meer dan 35 maal per jaar overschreden, namelijk 40 maal. De gemeente acht de geconstateerde overschrijding toelaatbaar, omdat de beoogde planologische ontwikkeling niet op zodanig korte afstand van de genoemde wegen ligt, dat de aanpak voor de reductie van de luchtverontreinigende stoffen van het Rijk niet in gevaar wordt gebracht. Aanvullende maatregelen door de gemeente zijn niet mogelijk. De berekeningen laten zien dat sprake is van

Weg	Motorvoertuigen per etmaal in 2015	Stikstofdioxide	(NO ₂)	Fijn stof	(PM10)
		Jaargemiddelde in µg/m ³	Jaarlijkse overschrijdingen grenswaarde 24-uursgemiddelde	Jaargemiddelde in µg/m ³	Jaarlijkse overschrijdingen grenswaarde 24-uursgemiddelde
N224	22.000	26	-	31	34
A50	89.500	32	-	32	40
Cumulatie	-	34	-	32	40
Achtergrond- concentratie		23	-	30	

Resultaten berekeningen luchtverontreiniging 2015

een zeer geringe overschrijding van de grenswaarde. Maatregelen in ruimtelijke zin zijn niet effectief om de overschrijding van de grenswaarde terug te dringen.

De ontwikkeling van Papendal tot Olympic Training Center verergert de bestaande knelpunten niet of nauwelijks. De beoogde ontwikkeling staat de reductie van fijn stof niet in de weg. Geconcludeerd kan worden dat het aspect luchtkwaliteit geen belemmering voor de beoogde ontwikkelingen vormt.

4.3 Geluid

Nieuwe ontwikkelingen dienen te worden getoetst aan de Wet Geluidhinder. De in het plangebied voorziene nieuwe gebouwen en sportvoorzieningen worden in de Wet Geluidhinder niet als geluidsgevoelige bestemmingen aangemerkt. Nader akoestisch onderzoek is daarom niet noodzakelijk. De voorgenomen ontwikkelingen worden dan ook niet belemmerd door geluidhinder.

Geluidsbelasting Ten behoeve van de vergunningaanvraag in het kader van de Wet milieubeheer is in opdracht van NOC*NSF een akoestisch onderzoek uitgevoerd naar de geluidsbelasting in de omgeving van het Nationaal Sportcentrum Papendal. De conclusie van dit onderzoek is dat de maximale geluidsniveaus op alle posities in het algemeen ruimschoots voldoen aan de conform de Handreiking industrielawaai en de vergunningverlening toelaatbare maximale geluidsniveaus van 70, 65, 60 dB(A) in respectievelijk de dag-, avond- en nachtperiode.

4.4 Veiligheid

Binnen het projectgebied Papendal bevinden zich geen

risicovolle activiteiten. Het plangebied ligt wel in de nabijheid van risicovolle activiteiten zoals transportroutes met gevaarlijke stoffen en een LPG vulstation. Het Ministerie van Verkeer en Waterstaat heeft een aantal risicoatlassen opgesteld, waaronder de risicoatlas wegen en spoor. Deze atlasen geven een beeld van de risico's.

A50 Over de A50 die langs Papendal loopt vindt transport van gevaarlijke stoffen plaats. Uit de risicoatlas wegen volgt dat aan zowel de normen voor het plaatsgebonden risico (er is geen 10-6 risicocontour) als groepsrisico wordt voldaan. Indien er binnen een zone van 200 meter langs de A50 ontwikkelingen plaatsvinden met een grote toename van het aantal mensen, bijvoorbeeld door de bouw van een kantoor, is externe veiligheid een aandachtspunt.

Spoor Op het traject Utrecht-Arnhem vindt transport van gevaarlijke stoffen plaats. Aan de hand van de risicoatlas spoor kan worden geconcludeerd dat de norm voor het plaatsgebonden risico (er is geen 10-6 risicocontour) als aan de norm voor het groepsrisico wordt voldaan. De verwachting is dat er na de komst van de Betuwelijn op dit traject nagenoeg geen transport met gevaarlijke stoffen meer plaatsvindt. Binnen een zone van 200 meter langs het spoor zullen geen ontwikkelingen plaatsvinden die een grote toename van het aantal mensen betreffen.

LPG tankstation Aan de oostzijde van de A50 bevindt zich ter hoogte van Papendal een LPG tankstation. De 10-6 plaatsgebonden risicocontour ligt bij LPG tankstations met een gemiddelde doorzet van 1200 m³/jaar op 110 meter van het vulpunt. De exacte doorzet LPG is voor dit LPG tankstation nog niet bekend omdat momenteel alle

LPG tankstations binnen de gemeente Arnhem worden gecontroleerd. Het toetsingsgebied voor het groepsrisico ligt op 150 meter rondom het vulpunt.

Het te ontwikkelen gebied ligt veel verder weg dan de 110 meter van het LPG vulpunt. De kapschuur die nu nog in de nabijheid van het tankstation wordt bovendien naar een heel ander deel van Papendal verplaatst. Het toetsingsgebied voor het groepsrisico geldt tot aan het te ontwikkelen gebied.

Kabels en leidingen In het plangebied bevinden zich geen planologisch relevante kabels en leidingen.

4.5 Waterhuishouding

In het plangebied valt het waterbeheer onder verantwoordelijkheid van het Waterschap Rijn & IJssel. De geplande ontwikkelingen dienen een watertoets te ondergaan.

De gronden van Papendal bestaan uit zand. Gelet op de hoogteligging van het gebied op ongeveer 34 m + NAP en de functie als infiltratiegebied is er van nature geen oppervlaktewater in de directe omgeving aanwezig. De te ontwikkelen locatie aan de noordzijde van Papendal ligt buiten het nabij gelegen grondwaterbeschermingsgebied. In het Waterhuishoudingsplan Gelderland (1996-2000) is de locatie deels aangeduid als een verdrogingsgebied. In dit gebied is het beleid er op gericht om droogte te bestrijden. Ontwikkelingen die de verdroging kunnen versterken, zoals extra verhardingen, moeten worden gecompenseerd. De waterbeheerders en de gemeente Arnhem hebben zich uitgesproken voor een duurzaam waterbeheer. Beide instanties streven een veerkrachtiger watersysteem, met minder wateroverlast en minder watertekort, na.

Schoon water Op Papendal zal het aandeel bebouwd oppervlak globaal toenemen met ongeveer 9.000 m² en de parkeeroppervlakte met 13.000 m².

Om ervoor te zorgen dat deze toename geen extra verdroging met zich meebrengt wordt ingezet op doorlatende verhardingen op de parkeerplaatsen alsmede de infiltratie van het regenwater in de ondergrond. Uit het rapport "Afkoppelen met Beleid", opgesteld in opdracht van de afdeling Water en Bodem van de gemeente Arnhem, blijkt dat in het buitengebied van Arnhem Noord, waartoe de ontwikkelingslocatie behoort, hemelwater rechtstreeks in de bodem geïnfiltreerd kan worden.

Duurzame, niet uitloogbare bouwmaterialen zijn daarbij gewenst. Het regenwater kan worden geïnfiltreerd via bermen, wadis' of grindkoffers.

Vuilwaterafvoer Het afvalwater wordt via de riolering naar de afvalwaterzuivering afgevoerd. Papendal valt niet in de zogenaamde 25-jaars zones, die zijn aangegeven in het provinciaal beleid. Dit betekent dat er geen extra grondwatervoorzieningen hoeven te worden getroffen. De riolering is aangesloten op het rioleringsstelsel van de Gemeente Renkum. Het afvoergebied vuilwater ligt onder de spoorlijn door.

4.6 Archeologie

In het kader van het Verdrag van Malta worden archeologische waarden beschermd. Net als andere aspecten wordt archeologisch erfgoed meegewogen bij de voorbereiding van een het plan. De indicatieve kaart archeologische waarden blad 4 laat zien dat het plangebied is gelegen in een gebied met een redelijke tot zeer grote kans op archeologische sporen. Daarom dient voorafgaand aan werkzaamheden die dieper gaan dan de bestaande

bouwvoor van 30 cm een verkennend archeologisch onderzoek te worden uitgevoerd door een hiertoe gecertificeerd bureau. Indien daarbij blijkt dat er archeologische resten in de ondergrond aanwezig zijn, dient in overleg met de provinciale archeoloog te worden bepaald hoe met deze resten wordt omgegaan.

Noordelijke deel De gemeentelijke archeoloog heeft Papendal bezocht en haar bevindingen en conclusies met de provincie afgestemd. Op basis van het locatiebezoek wordt geconstateerd dat er weinig kans is dat in het noorden van Papendal archeologische vondsten worden gedaan. Het gebied is in het verleden uitgestoven en weer onder het zand gestoven. Hierdoor zullen er weinig of geen archeologische sporen worden aangetroffen. Voorafgaand aan eventuele graafwerkzaamheden heeft hier geen archeologisch onderzoek te worden uitgevoerd. Wel dient er bij sloop, nieuwbouw en graafwerkzaamheden door een archeoloog in overleg met de uitvoerende aannemer te worden gemonitord.

Zuidelijke deel Voor het zuiden geldt een andere verwachting. Nabij de spoorlijn is een grafheuvel gelegen. Door de Archeologische Werkgemeenschap Nederland afdeling 17 is een onderzoek naar de heuvel uitgevoerd. Op grond van de aangetroffen vondsten wordt geconcludeerd dat het een klokbeker-vlakgraf, mogelijk omringd door een dubbele kringgreppel, moet zijn geweest. Op basis van het aangetroffen aardewerk en typologische vergelijkingen met andere langwerpige grafheuvels wordt duidelijk dat de grafheuvel uit de middenbronstijd dateert. Later is op dezelfde plek een ovalen grafheuvel opgericht. Een relatie met het klokbeker-vlakgraf ligt voor de hand, maar kon op basis van de vondsten niet

worden aangetoond. Om die reden is geen sprake van een zogenaamde meerperioden grafheuvel. Ook is er geen randstructuur van de grafheuvel aangetroffen. De grafheuvel ligt op een locatie waar niet gebouwd of gegraven wordt. Integendeel, op dit terreindeel nemen de activiteiten af.

Langs het spoor liggen tevens schuttersputten uit de Tweede Wereldoorlog. Ook deze schuttersputten bevinden zich in het gebied dat omwille van de realisatie van een ecologische verbinding voor gebruik hoegenaamd wordt afgestoten. Bij de sloop van de hier nu aanwezige bebouwing worden de schuttersputten ontzien.

5 Economische uitvoerbaarheid

In het kader van dit masterplan heeft een zorgvuldige toetsing van de investeringen, financiering en planexploitatie plaatsgevonden. Het financiële risico wordt geheel gedragen door de ontwikkelende partij NOC*NSF. Aan de realisatie van het Masterplan Nationaal Sportcentrum Papendal zijn geen kosten verbonden voor de gemeente Arnhem.

Met de gemeente Arnhem en de provincie Gelderland is afgesproken dat economische uitvoerbaarheid van de plannen die deel uitmaken van het Masterplan Nationaal Sportcentrum Papendal per situatie zal worden beoordeeld.

In het kader van de vrijstellingsprocedure ex artikel 19 WRO lid 1 en bij de herziening van het Bestemmingsplan Buitengebied Arnhem-Noord (deel Papendal) zal dan ook van elk project de economische haalbaarheid (i.c. de benodigde investeringen en de vereiste financiering) in beeld worden gebracht

Kenniscentrum Sport & Innovatie

Dit kenniscentrum is de hoeksteen van de beoogde ontwikkelingen in het Masterplan Nationaal Sportcentrum Papendal.

Om de ontwikkeling van een Kenniscentrum Sport & Innovatie mede mogelijk te maken zijn op 13 augustus 2003 subsidies bij de gemeente Arnhem, provincie Gelderland en het Europese Fonds voor de Regionale Ontwikkeling aangevraagd.

Op 21 juli 2004 heeft de gemeente Arnhem besloten om € 160.000 subsidie toe te kennen voor de realisatie van het Kenniscentrum. Dit centrum vormt voor de gemeente een logische combinatie met het project Health Valley, dat tevens financieel wordt ondersteund. De subsidie zal

worden verstrekt onder de voorwaarden dat de cofinanciering (door de Provincie Gelderland en/of de Europese subsidie) is geregeld en de bouw van het Kenniscentrum vóór 31 december 2005 start.

De provinciale stuurgroep Europese Samenwerking Knooppunt Arnhem-Nijmegen heeft voor de toekenning van een bijdrage uit het Europees Fonds voor de Regionale Ontwikkeling een positief advies gegeven. Het project is aangemerkt als een kwaliteitsproject met een hoge prioriteit na toetsing aan de vijf beoordelingscriteria.

Op 16 juni 2004 hebben Gedeputeerde Staten een positief advies gegeven over een subsidieaanvraag ten bedrage van € 500.000.

Op 28 januari 2005 heeft NOC*NSF een aangepaste subsidieaanvraag bij de provincie Gelderland ingediend. De uiterste datum waarop Provinciale Staten hierover een beslissing nemen is vastgesteld op 15 juli 2005.

6 Bijdrage structurele werkgelegenheid

Vanuit Papendal wordt sterk bijgedragen aan de economische ontwikkeling van de stad Arnhem en de provincie Gelderland. Het NOC*NSF en andere sportgerelateerde organisaties op Papendal vormen met elkaar de aanjager voor de revitalisering op basis waarvan substantieel wordt bijgedragen aan de economie en werkgelegenheid.

Het aantal werknemers op het Nationaal Sportcentrum Papendal bedraagt op dit moment ongeveer 350 fte.

Vanuit de ontwikkelingen in het kader van het Masterplan Nationaal Sportcentrum Papendal wordt voor 2010 op meer dan 570 arbeidsplaatsen gerekend. Dit betekent dat Papendal dan thuis zou horen in de top 30 van de grootste bedrijven en instellingen naar werkgelegenheid in de gemeente Arnhem, volgens de kadernota Economisch beleid 2003-2006.

De masterplan ontwikkelingen en verwachte werkgelegenheidsgroei sluiten aan bij de economische doelstellingen van de provincie Gelderland, volgens het Sociaal Beleidsplan 2001-2006: 'Trekkracht Gelderland'.

7 Overleg

Het masterplan Papendal is ontstaan met hulp van en in samenwerking met diverse instanties en belanghebbenden. De gemeente Arnhem is betrokken geweest bij de totstandkoming van talloze aspecten, zoals de ruimtelijke ordening, de stedenbouwkundige en landschappelijke opzet, de aspecten met betrekking tot de ecologie, het milieu, de veiligheid en het verkeer. In het kader van de watertoets is overleg gevoerd met het Waterschap Rijn & IJssel en de gemeenten Arnhem en Renkum. Deze gemeentes hebben ook informatie aangedragen over de archeologie op Papendal. NOC*NSF heeft de Gelderse Milieu Federatie en Natuurmonumenten over de plannen geïnformeerd. Commentaar van deze groeperingen is meegenomen in het onderzoek in het kader van de Flora- en faunawet. Met de provincie Gelderland en gemeente Arnhem is afgestemd op welke wijze de natuur op de vrijkomende locaties dient te worden ontwikkeld. Concepten van het masterplan zijn ter bespreking en voor een eerste advies aan de provincie voorgelegd. Concepten van het plan zijn tevens besproken met de Inspectie van het Ministerie van Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieu te Arnhem, de Directie Ruimte van het Ministerie van Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieu te Den Haag en Directie Regionale Zaken Oost van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Het Masterplan Nationaal Sportcentrum Papendal is op 19 januari 2005 door de Grote Welstand Commissie van de gemeente Arnhem goedgekeurd. De gemeente Arnhem, provincie Gelderland en het ministerie VROM hebben als gezamenlijk standpunt ingenomen dat voor 'ondergeschikte' ontwikkelingen op Papendal een vrijstellingsprocedure ex artikel 19 WRO lid

1 in gang kan worden gezet. Het gaat hier concreet om de planonderdelen: de nieuwbouw van het Kenniscentrum Sport & Innovatie, de uitbreiding NISB, de clubhuisuitbreiding van de Edese Golf Club en de nieuwbouw van de kapschuur. De andere ontwikkelingen kunnen pas in gang worden gezet na herziening van het Bestemmingsplan Buitengebied Arnhem-Noord.

Bronnen en onderzoeken

- Achtergrondnotities behorend bij de subsidieaanvraag van NOC*NSF voor het Kenniscentrum bij de Provincie Gelderland d.d. 25 januari 2005*, NOC*NSF:
- . bijlage 1, Papendal als Kenniscentrum voor Sport en Innovatie
 - . bijlage 2, Papendal, Centrum voor Sport en Onderwijs
 - . bijlage 3, Betekenis van Kennis en Onderwijs op Papendal voor de Gelderse burger en sporter
- Basisdocument Flora- en faunawet Herinrichting Sportcentrum Papendal*, De Groene Ruimte B.V., 14 september 2004
- Beheersplan Groen Papendal 2001-2010*, Quintessens, oktober 2000
- Bestemmingsplan buitengebied Arnhem-Noord*, Gemeente Arnhem, 2003
- Broedvogels van Centrum 't Broek en Sportcentrum Papendal in 2000*, Schoppers. J, 2001
- Ondernemen en de Flora- en faunawet*, Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit, 2003
- Nota van Antwoord Vogelrichtlijn deel 2*, Gebiedsspecifiek, Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit, 2000
- Natura 2000 - Habitatrichtlijngebieden*, Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit, 2003
- Nota Ruimte*, Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu, 2004
- Ontwerp Streekplan*, Provincie Gelderland, 2004
- Papendal Magazine*, Nationaal Sport Centrum Papendal, z.j.
- Pré Masterplan Nationaal Sport Centrum Papendal*, Veenbos en Bosch, 2002
- Rapport Akoestisch onderzoek Papendal*, Adviesbureau Peutz, 14 mei 2003, inclusief aanvullend akoestisch onderzoek Papendal, Adviesbureau Peutz, 18 maart 2005
- Soortbescherming bij ruimtelijke ingrepen en dergelijke*, Over de Flora- en faunawet in Nederland, Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit, 2002
- Veluwe 2010*, Provincie Gelderland, 2000
- Verkennde Bodemonderzoeken*, HAK Milieutechniek B.V., 12 mei 2004 (4 toekomstige bouwlocaties), 9 augustus 2004 (locatie zwembad)
- Vervoerplan Nationaal Sportcentrum Papendal*, VCC Oost, februari 2003, aanpassing maart 2004, inclusief update Vervoerplan Nationaal Sportcentrum Papendal, DHV, maart 2005
- www.minvws.nl*, Ministerie Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2005

Colofon

NOC*NSF
Postbus 302
6800 AH ARNHEM

veenenbos en bosch landschapsarchitecten, Arnhem
Zijpendaalseweg 51
6814 CD ARNHEM

Planteam:

Jeroen Bosch, veenenbos en bosch landschapsarchitecten

Jerry Claessens, NOC*NSF

Alies Rommerts, Stedenbouw

Barry Stavert, Hooper architects

In het masterplan zijn tevens bijdragen verwerkt van:

De Groene Ruimte, flora en fauna

DHV, verkeer

HAK Milieutechniek, milieu en grondboringen

Kuiper Compagnons, ruimtelijke ordening

Peutz, geluidsbelasting

RBOL, ruimtelijke ordening

Quintessens, groenbeheer

april 2005